

Utgiftsområde 19 Regional utveckling

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker de av regeringen föreslagna anslagen (totalt ca 3,2 miljarder kronor) och bemyndigandena för budgetåret 2007 inom utgiftsområde 19 Regional utveckling. Vidare förordar utskottet att riksdagen – med vissa ändringar – antar regeringens förslag till ändring i lagen om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m. i syfte att lagstiftningen ska anpassas till den nya strukturfondsperioden. Ändringarna är dels av redaktionell karaktär, dels att tidpunkten för ikraftträdandet senareläggs till den 1 februari 2007.

Samtliga motioner som tar upp regeringens förslag om anslag och bemyndiganden m.m. avstyrks av utskottet. Företrädarna i utskottet för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har avstått från att delta i detta beslut. De erinrar i särskilda yttranden om de målsättningar och åtgärder som respektive parti står bakom. I förhållande till regeringens förslag ville Socialdemokraterna öka utgiftsramen med 237 miljoner kronor och Vänsterpartiet med 75 miljoner kronor, medan Miljöpartiet inte hade något att erinra mot regeringens förslag till utgiftsram.

I fråga om inriktningen av den regionala utvecklingspolitiken stöder utskottet regeringens politik, vilken syftar till att skapa tillväxt, en hållbar utveckling och en god service för kvinnor och män i alla delar av landet. Vidare instämmer utskottet med regeringen i att företrädare för regionerna i större utsträckning bör få ansvaret i fråga om utvecklingsmedel och strukturfondsmedel. Utskottet ser fram emot att ett bättre företagsklimat kan betyda att förutsättningarna ökar för en god kommersiell service i hela landet. I en motivreservation (s) betonas att såväl staten som regioner och kommuner har ett ansvar för utvecklingen. Regeringen bör – vid sidan av åtgärder på konkurrensområdet – ta fram nya åtgärder för att stärka lanthandeln, sägs det i en annan reservation (v).

När det gäller EG:s strukturfonder anser ett enigt utskott att den planerade organisationen med en enda myndighet som har hand om både förvaltning och utbetalning innebär väsentliga fördelar, bl.a. att regeltolkningen blir enhetlig och korrekt.

Yrkanden om återförande av vattenkraftsmedel till de producerande regionerna eller om en utredning av ett sådant system avstyrks av utskottet, som erinrar om gällande principer för statens budgetsysteem. I en reservation (v) deklareras att regeringen bör utreda hur en del av de värden som vattenkraften genererar ska kunna återföras till de vattenkraftsproducerande regionerna och därefter lägga fram ett sådant förslag i riksdagen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	5
Redogörelse för ärendet	7
Utskottets överväganden	8
Inledning	8
Inriktning av den regionala utvecklingspolitiken	8
Propositionen	8
Resultat och analys	8
Politikens inriktning	13
Motionerna	14
Vissa kompletterande uppgifter	15
Pågående utredningar m.m.	15
Servicefrågor	17
Stödområdesindelning	19
Tillväxtstrategier och sport	19
Utskottets ställningstagande	19
EG:s strukturfonder	21
Bakgrund	22
Motionerna	23
Vissa kompletterande uppgifter	24
Utskottets ställningstagande	25
Ändring i lagen om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m.	27
Propositionen	27
Vissa kompletterande uppgifter	27
Utskottets ställningstagande	28
Återförande av vattenkraftsmedel	28
Motionerna	28
Vissa kompletterande uppgifter	29
Utskottets ställningstagande	31
Anslag m.m. inom utgiftsområde 19 Regional utveckling	31
Inledning	31
Allmänna regionalpolitiska åtgärder (33:1)	31
Propositionen	31
Motionerna	32
Vissa kompletterande uppgifter	33
Medel till regionala samverkansorgan	33
Bemyndigandesystemet	33
Könskvoteringsmålet	34
Landsbygdslån (33:2)	34
Propositionen	34
Transportbidrag (33:3)	34
Propositionen	34
Motionerna	35
Vissa kompletterande uppgifter	35
Glesbygdsverket (33:4)	36

Propositionen	36
Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000–2006	
(33:5)	37
Propositionen	37
Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013	38
Propositionen	38
Förlängt omställningsstöd	39
Motionen	39
Vissa kompletterande uppgifter	39
Utskottets ställningstagande	39
Reservationer	42
1. Inriktning av den regionala utvecklingspolitiken, punkt 1 – motiveringen (s)	42
2. Inriktning av den regionala utvecklingspolitiken, punkt 1 (v)	43
3. Återförande av vattenkraftsmedel, punkt 4 (v)	44
Särskilda yttranden	46
1. Anslag m.m. inom utgiftsområde 19 Regional utveckling, punkt 5 (s)	46
2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 19 Regional utveckling, punkt 5 (v)	47
3. Anslag m.m. inom utgiftsområde 19 Regional utveckling, punkt 5 (mp)	48
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	50
Propositionen	50
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006	50
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för år 2007 under utgiftsområde 19 Regional utveckling	54
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets förslag till beslut om anslag för år 2007 under utgiftsområde 19 Regional utveckling	55
<i>Bilaga 4</i>	
Regeringens lagförslag	56
Förslag till lag om ändring i lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m.	56
<i>Bilaga 5</i>	
Utskottets lagförslag	58
Förslag till lag om ändring i lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m.	58

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Inriktning av den regionala utvecklingspolitiken

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:C252 yrkande 5, 2006/07:N208, 2006/07:N217, 2006/07:N227, 2006/07:N242, 2006/07:N306, 2006/07:N309 yrkande 3 och 2006/07:N341.

Reservation 1 (s) – motiveringen

Reservation 2 (v)

2. EG:s strukturfonder

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:N210, 2006/07:N226, 2006/07:N256, 2006/07:N336, 2006/07:N339 och 2006/07:N361.

3. Ändring i lagen om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m.

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m., dock med ändrad lydelse enligt utskottets förslag i bilaga 5. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2006/07:1 utgiftsområde 19 punkt 1.

4. Återförande av vattenkraftsmedel

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:N205, 2006/07:N213 och 2006/07:N241 yrkandena 1 och 2.

Reservation 3 (v)

5. Anslag m.m. inom utgiftsområde 19 Regional utveckling

a) Bemyndigande för anslaget 33:1

Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2007 för ramanslaget 33:1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder göra ekonomiska åtaganden som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 2 900 000 000 kr under åren 2008–2015. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 19 punkt 2.

b) Bemyndigande för anslaget 33:5

Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2007 för ramanslaget 33:5 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000–2006 göra ekonomiska åtaganden som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 430 000 000 kr under åren 2008 och 2009. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 19 punkt 3.

c) Bemyndigande för anslaget 33:6

Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2007 för ramanslaget 33:6 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013 göra ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 3 000 000 000 kr under åren 2008–2014. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 19 punkt 4.

d) Anslagen under utgiftsområde 19 Regional utveckling

Riksdagen anvisar för budgetåret 2007 anslagen under utgiftsområde 19 Regional utveckling enligt uppställning i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 19 punkt 5.

e) Motioner rörande utgiftsområde 19 Regional utveckling

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:N206 yrkandena 1 och 2, 2006/07:N302 yrkandena 1 och 2, 2006/07:N311, 2006/07:N337, 2006/07:N344 yrkande 1 och 2006/07:N362.

Stockholm den 28 november 2006

På näringsutskottets vägnar

Karin Pilsäter

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Pilsäter (fp), Thomas Östros (s)¹, Bertil Kjellberg (m), Anne-Marie Pålsson (m), Carina Adolfs-son Elgestam (s)², Hans Rothenberg (m), Jan Andersson (c), Alf Eriksson (s)³, Krister Örnfjäder (s)⁴, Maria Plass (m), Berit Högman (s)⁵, Marie Weibull Kornias (m), Kent Persson (v)⁶, Karin Åström (s)⁷, Karin Granbom (fp), Per Bolund (mp)⁸ och Lars Lindén (kd).

^{1–8} Avstår från ställningstagande under punkt 5.

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlas

dels proposition 2006/07:1 (budgetpropositionen) såvitt gäller utgiftsområde 19 Regional utveckling,

dels 23 motioner från allmänna motionstiden.

Statssekreterare Jöran Hägglund, Näringsdepartementet, har inför utskottet redovisat uppgifter om förutsättningarna när det gäller transportbidraget under perioden 2007–2013. Tillförordnade generaldirektören Sune Halvarsson, Verket för näringslivsutveckling (Nutek), har informerat utskottet om Nuteks verksamhet inom bl.a. området för regional utveckling.

Utskottets överväganden

Inledning

Utgångspunkten för detta betänkande är att ramen för utgiftsområde 19 Regional utveckling är fastställd för år 2007. Finansutskottets majoritet tillstyrkte den 23 november 2006 regeringens förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden (prop. 2006/07:1, bet. 2006/07:FiU1). Riksdagen fattar beslut i frågan den 6 december 2006. Det kan förväntas att riksdagen ställer sig bakom de ramar för utgiftsområde 19 Regional utveckling som angivits i budgetpropositionen. Av tabellen i bilaga 2 framgår regeringens och de olika partiernas förslag till anslag under utgiftsområdet.

I det följande kommer inledningsvis uppgifter i budgetpropositionen i fråga om mål och resultatbedömning att redovisas. Vidare tar utskottet upp vissa inriktningsfrågor inom den regionala utvecklingspolitiken, frågor rörande EG:s strukturfonder och om återförande av vattenkraftsmedel till de bygder där de genereras samt budgetfrågor.

Övriga frågor om åtgärder för att utveckla olika regioner kommer att behandlas i annat sammanhang. Särskilt kan nämnas frågor om omlokalisering av statliga myndigheter och kapitalförsörjningsfrågor av betydelse för regional utveckling.

Inriktning av den regionala utvecklingspolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om inriktning av den regionala utvecklingspolitiken. Utskottet anser inte att motionskraven bör ligga till grund för en förändrad inriktning.

Jämför reservationerna 1 (s) och 2 (v).

Propositionen

Resultat och analys

Inledning

Regeringens budgetförslag för år 2007 har utformats under kort tid, vilket medför att samtliga delar inte har kunnat omarbetas. Ytterligare förslag som påverkar budgetåret 2007 kan därför behöva läggas fram på tilläggsbudget, meddelar regeringen.

Målet för den regionala utvecklingspolitiken är sedan år 2002 väl fungerande och hållbara lokala arbetsmarknadsregioner med en god servicenivå i alla delar av landet. Med väl fungerande lokala arbetsmarknadsregioner

avses att de är attraktiva för kvinnor och män samt för företag. Med hållbar avses att politiken ska bidra till att nuvarande och kommande generationer kan erbjudas sunda ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden. Resultatbeskrivningen i det följande görs i förhållande till detta mål. Om indelningen i politikområden eller målen bör ändras, återkommer regeringen vid ett senare tillfälle enligt vad som står i budgetpropositionen.

Regeringen påpekar också att regionala hänsynstaganden inom andra politikområden har varit av minst lika stor betydelse för den regionala utvecklingen som åtgärderna inom utgiftsområde 19 och att dessa insatser redovisas inom ramen för respektive politikområde.

Effekterna av den regionala utvecklingspolitiken bör kunna mätas utifrån ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt perspektiv. Hur väl kvinnors och mäns lokala arbetsmarknadsregioner har utvecklats i termer av främst ekonomisk tillväxt och ökad sysselsättning bör avläsas. Huruvida de nationella jämställdhetsmålen respektive de regionala miljö kvalitetsmålen har uppnåtts i ett längre perspektiv bör också stämmas av.

Målen, vilka beslutats av den förra regeringen, utgår från tre verksamhetsområden: Programlagt regionalt utvecklingsarbete, Kapitalförsörjning för regional näringslivsutveckling och Kommersiell service. Under respektive rubrik nedan redovisas kortfattat resultat och analys av åtgärderna inom dessa områden.

Programlagt regionalt utvecklingsarbete

Verksamhetsområdet Programlagt regionalt utvecklingsarbete består av Regionala utvecklingsprogram, Regional projektverksamhet (regionala tillväxtprogram, EG:s strukturfondsprogram perioden 2000–2006 respektive perioden 2007–2013) samt central projektverksamhet, m.m.

Enligt vad som sägs i budgetpropositionen har 13 av länen ett *regionalt utvecklingsprogram*, medan övriga län avser att ta fram ett sådant under perioden 2006–2008. Mot bakgrund av att nationella myndigheter endast i mindre omfattning deltagit i framtagandet gav den tidigare regeringen Verket för näringslivsutveckling (Nutek) i uppdrag att samordna olika insatser för att stärka arbetet. I september 2005 redovisade Nutek ett antal förslag, vilka bl.a. avsåg en bättre samordning mellan sektorer och administrativa nivåer. Vidare har Nutek och Naturvårdsverket i oktober 2005 av den dåvarande regeringen fått i uppdrag att i samråd utveckla förslag om hur åtgärder att nå miljö kvalitetsmålen konkret kan samordnas med insatser för regional utveckling. Uppdraget ska redovisas i december 2006. Ett annat uppdrag, vilket har lämnats till sex myndigheter, gäller att mångfaldsfrågor ska integreras i det regionala utvecklingsarbetet. Redovisning ska ske i april 2007.

De regionala tillväxtprogrammen omfattade 23,3 miljarder kronor (beslutade medel) år 2005, varav statliga medel utgjorde 46 %. Merparten av de beslutade medlen kommer från nationella myndigheter. Beslut om statliga medel från anslaget (33:1) Allmänna regionalpolitiska åtgärder uppgick

enligt Nuteks uppföljning till ca 1,2 miljarder kronor. Den tidigare regeringens beslut i juni 2006 om en nationell strategi för regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007–2013 innebar bl.a. att tidsbegränsningen av programmen upphör. Syftet är att stimulera en löpande långsiktig tillväxtprocess på länsnivå.

Insatserna inom ramen för de regionala tillväxtprogrammen delas in i fem nationella uppföljningsområden, nämligen Arbetskraftsförsörjning, Entreprenörskap, företagsklimat och företagsutveckling, Kluster och innovationssystem, Infrastruktur och Den attraktiva regionen. Resultatindikatorer inom de regionala tillväxtprogrammen är samverkan och mervärde. I maj 2006 redovisade Nutek en uppföljning av 2005 års arbete med de regionala tillväxtprogrammen. Uppföljningen visar positiva erfarenheter, men det nämns också att de nationella myndigheternas medverkan inte har förbättrats under år 2005. Klustersatsningar och affärs- och branschutveckling är de två områden där samverkan bedöms ge störst utdelning. Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) redovisade i juni 2006 en halvtidsutvärdering av de regionala tillväxtprogrammen ur tillväxtperspektiv. Enligt ITPS är tillväxtorienteringen starkare och mer fokuserad än under föregående programperiod.

Enligt analysen i budgetpropositionen är tillväxtorienteringen i de regionala tillväxtprogrammen hög; tillväxtfrågorna har fått ett ökat utrymme i det regionala utvecklingsarbetet.

Europeiska unionens sammanhållningspolitik 2000–2006 har för svensk del inneburit att beslut har fattats om 11,7 miljarder kronor för målen 1 och 2, Interreg III A samt Urban II och Leader+ t.o.m. april 2006. Den nationella offentliga medfinansieringen har uppgått till ca 14,6 miljarder kronor och den privata till ca 11 miljarder kronor t.o.m. april 2006. De beslutade strukturfondsmedlen utgör även en betydelsefull medfinansiering av de regionala tillväxtprogrammen.

Avslutade projekt inom mål 1- och mål 2-programmen har t.o.m. april 2006 bidragit till att ca 52 600 nya arbetstillfällen har skapats och att 21 800 arbetstillfällen har bevarats. Uppgifterna bör dock enligt regeringen tolkas försiktigt. Vidare har de gränsregionala programmen bidragit till att avskaffa formella och informella handelshinder mellan de ingående länderna.

Central projektverksamhet har bl.a. avsett bidrag till Folkhälsoinstitutet Hela Sverige ska leva och till Skärgårdarnas Riksförbund. Nutek har totalt beslutat om 163 miljoner kronor till central projektverksamhet under år 2005. Bland annat har Nutek fattat beslut om medel till lokala och regionala resurscentrum för kvinnor: 26 miljoner kronor i medfinansiering av projekt och 10 miljoner kronor i basfinansiering. Antalet resurscentrum för kvinnor som beviljats basfinansiering av Nutek har under perioden 2002–2005 ökat från 74 till 128. Antalet beviljade projekt inom lokala och regionala resurscentrum för kvinnor minskade kraftigt från år 2004 till år 2005,

vilket ligger i linje med den tidigare regeringens nya inriktning att medel främst skulle avsättas till större regionala utvecklingsprojekt av försökskaraktär.

Kapitalförsörjning

I verksamhetsområdet Kapitalförsörjning för regional utveckling ingår regionalt investeringsstöd, regionalt bidrag till företagsutveckling, sysselsättningsbidrag och såddfinansiering via länsstyrelser m.fl. organ samt transportbidrag.

EG-kommissionen har godkänt att Sverige får ha nationella stödområden som omfattar 15,3 % av befolkningen under perioden 2007–2013 jämfört med 15,9 % under nuvarande period. *Regionalt investeringsstöd*, som ges till både s.k. hårda och mjuka investeringar inom stödområde A och B, ska anpassas till kommissionens nya riktlinjer för regionalstöd; detta arbete avses ske under hösten 2006.

Under år 2005 beviljades ca 516 miljoner kronor i regionalt investeringsstöd, varav 14 % gick till nystartade företag. Den genomsnittliga subventionen per förväntad ny årsarbetskraft uppgick till 299 000 kr. Enligt Nutek har de företag som fått regionalt investeringsstöd under åren 2001–2004 haft en bättre utveckling av antal anställda, omsättning, förädlingsvärde och vinstmarginal jämfört med kontrollgruppen.

Regionalt bidrag till företagsutveckling kan lämnas till små och medelstora företag, främst i landsbygds- och glesbygdsområden i hela landet. Stödformen ryms inom kommissionens riktlinjer för försumbart stöd. Kommissionen avser att presentera nya riktlinjer under hösten 2006, och bidragsformen kan då behöva anpassas.

Under år 2005 beviljades ca 220 miljoner kronor, varav största delen utgjordes av investeringsbidrag. Den genomsnittliga subventionen per förväntad ny årsarbetskraft uppgick till 70 000 kr. Nuteks uppföljning visar en god utveckling för företag som fått bidrag år 2001 jämfört med Sveriges samtliga övriga företag.

Sysselsättningsbidrag kan lämnas som ett bidrag per nytt arbetstillfälle till företag inom stödområde A och B.

Sysselsättningsbidrag beviljades med ca 60 miljoner kronor under år 2005, vilket är en minskning med 45 % jämfört med år 2004. Orsaken till minskningen är troligen en regeländring, nämligen att sysselsättningsbidrag efter 1 juli 2005 enbart får lämnas till nyetableringar när det är fråga om stödområde B. 73 % av beviljade bidrag år 2005 gick till branschen företagstjänster. Nuteks uppföljning visar en god utveckling beträffande antal anställda, omsättning, vinstmarginal och förädlingsvärde för företag som fått sysselsättningsbidrag år 2001 jämfört med Sveriges samtliga övriga företag.

För regionalt investeringsstöd och sysselsättningsstöd finns sedan länge ett kvoteringsvillkor, nämligen att minst 40 % av det antal arbetstillfällen som tillkommer till följd av stödet ska förbehållas vardera könet. Detta mål har uppnåtts när det gäller sysselsättningsbidraget men inte när det gäller regionalt investeringsstöd.

Den regionala *såddfinansieringen* är ett komplement till den reguljära kapitalförsörjningsmarknaden och avser offentlig finansiering i mycket tidiga faser av produktutveckling med tillväxtpotential. Såddfinansieringen kan beviljas som garanti- eller villkorslån och täcker normalt högst 50 % av den totala projektkostnaden.

Omfattningen av stödgivningen till såddfinansiering har successivt ökat. Totalt beviljades 281 arbetsställen 45 miljoner kronor under år 2005.

Transportbidraget ska kompensera för kostnadsnackdelar till följd av långa transportavstånd och stimulera till höjd förädlingsgrad i näringslivet inom transportbidragsområdet. Det nuvarande transportbidraget är godkänt av kommissionen t.o.m. år 2006. Regeringen avser att anmäla ett nytt transportbidrag under hösten 2006 i syfte att få det godkänt för perioden 2007–2013.

Under år 2005 utbetalades totalt 374 miljoner kronor, varav drygt 40 % gick till trävarutillverkningsbranschen. Nuteks uppföljning visar en god utveckling för företag som fått transportbidrag år 2001 jämfört med Sveriges samtliga övriga företag.

Enligt regeringens analys av området Kapitalförsörjning kan det finnas ett för litet utbud av kapital till små och medelstora företag i vissa delar av landet. Glesbygdsverkets rapport Småföretagandets villkor i gles- och landsbygder (från maj 2006), belyser behovet av fortsatt analys på området.

Kommersiell service

Målet för verksamhetsområdet Kommersiell service är en god tillgång till kommersiell service för kvinnor och män. Den tidigare regeringen har gjort insatser på följande områden: lokala utvecklingsprogram för kommersiell service, Centralt samordningsforum, Servicedatabasen, stöd till kommersiell service och uppdraget till Konsumentverket att testa och utveckla nya lösningar m.m.

Uppdraget att utforma de *lokala utvecklingsprogrammen för kommersiell service* i enlighet med Konsumentverkets riktlinjer gavs till länsstyrelserna respektive självstyrelseorganen m.fl. Konsumentverket uppdrogs att stödja genomförandet. Vidare svarar detta verk för initiativet till *Centralt samordningsforum* och för den s.k. *Servicedatabasen*.

En av resultatindikatorerna är tillgång till service. Mellan åren 2000 och 2005 har 473 orter mist sin sista dagligvarubutik, samtidigt som service tillkommit på 106 orter.

Enligt förordningen (2000:284) om *stöd till kommersiell service* kan stöd lämnas i serviceglea områden för att befolkningen ska ha en tillfredsställande försörjning av dagligvaror och drivmedel. Finansiellt stöd lämnas till kommuner och näringsidkare och i vissa fall till fackhandelsservice och varubussar. Under år 2005 beviljades 38 miljoner kronor.

En annan resultatindikator är antal kvinnor respektive män som har anställning i ett företag som får stöd enligt den nämnda förordningen. Det redovisas att 69 % av de anställda är kvinnor och 31 % män bland stödföretagen. Övriga mått angående könsfördelningen i ledningsfunktionen för företag som fått stöd är inte meningsfullt att redovisa eftersom sådana uppgifter endast kan tas fram för aktiebolag.

Insatserna har följts upp av Konsumentverket som konstaterar att det finns positiva effekter men också en osäkerhet om långvarigheten av effekterna. Enligt Konsumentverket bör – där det är ändamålsenligt – samordningen öka mellan kommersiell och offentlig service.

Nya lösningar för kommersiell service har av Konsumentverket testats på olika områden, bl.a. det nationella multiserviceprojektet (villkoren för ombudsservicen) och kompetensutvecklingsprogrammet Affär på landet.

Enligt analysen i budgetpropositionen har Konsumentverkets utvärderingar lett till en gemensam bild av utvecklingsförutsättningarna. Vidare sågs i propositionen att regeringens arbete för ett bättre företagsklimat avsevärt kommer att förbättra förutsättningarna för en god kommersiell service i hela landet.

Politikens inriktning

Enligt regeringen kan de förhållandevis ringa medlen inom utgiftsområdet endast delvis påverka utvecklingen i landets lokala arbetsmarknadsregioner. Därför är fortsatta insatser inom andra politikområden viktiga. Särskilt är goda kommunikationer och ett gott företagsklimat av avgörande betydelse för den regionala utvecklingen. Det är enligt regeringen även fortsättningsvis väsentligt att stärka arbetet med att påverka de strukturella förutsättningarna för en hållbar regional utveckling.

När det gäller Riksrevisionens rapport Fokus på hållbar tillväxt? – Statens stöd till regional projektverksamhet (RiR 2005:28), redovisas det i budgetpropositionen att regeringen kommer att överväga Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer och därefter återkomma till riksdagen beträffande lämpliga åtgärder inom det aktuella området.

Inriktningen av politiken bör enligt regeringen vara att alla delar av landet ska bidra till Sveriges tillväxt och hållbara utveckling. Den regionala utvecklingspolitiken är inriktad på att skapa tillväxt, en hållbar utveckling och en god servicenivå för kvinnor och män i alla delar av landet. Eftersom förutsättningarna för regional utveckling är olika i landets olika delar är ett tydligt regionalt och lokalt inflytande över utvecklingsarbetet nödvändigt. Regeringen avser att göra en översyn av hur en bättre användning av resurser kan möjliggöras inom de regionala tillväxtprogrammen.

Politiken måste ges tydligare fokus på tillväxt. Förvaltningspolitiskt ineffektiva myndighetsstrukturer och onödig centralstyrning ska motverkas, förklarar regeringen. Vidare bör regionala företrädare i större utsträckning ansvara för de utvecklingsmedel som länsstyrelserna, Nutek m.fl. nu förfogar över. En stor andel av projekten bör drivas av andra än offentliga aktörer, anser regeringen. De åtgärder som tas upp i budgetpropositionen under utgiftsområde 24 Näringsliv i syfte att främja utvecklingen av fler och växande företag är också av betydelse för att främja den regionala tillväxten.

En utgångspunkt för framtida arbete bör enligt regeringen vara att nuvarande insatser breddas i syfte att öka samordningen mellan kommersiell och offentlig service där så är ändamålsenligt. Vidare är det viktigt att de statliga myndigheternas lokalisering får en större spridning över landet; primärt handlar det om att pröva om nya myndigheter kan lokaliseras utanför storstäderna, i första hand till länscentrum. Samtidigt ska myndigheten kunna utföra sina arbetsuppgifter effektivt.

Regeringen avser att noga analysera utvärderingar och göra en översyn av hela den regionala utvecklingspolitiken. Även när det gäller den tidigare regeringens beslut i juni 2006 om en nationell strategi för regional konkurrenskraft och sysselsättning ämnar regeringen återkomma med överväganden rörande prioriteringar och riktlinjer i den nationella strategin.

Motionerna

I motion 2006/07:C252 (s) framhålls att regeringen bör verka för en god samhällsservice i landet. Alla ska ha rätt till en god tillgång till samhällsservice, varor och tjänster i hela landet. Jordbruksverket, Livsmedelsverket och Konsumentverket med Konsumentombudsmannen är viktiga statliga verktyg för att tillförsäkra konsumenterna säkra varor och tjänster med hög kvalitet.

Med hänsyn till att lanthandeln – trots rejält stöd – har svårt att klara verksamheten på längre sikt pläderas det i motion 2006/07:N217 (s) för att stödet i sin nuvarande form bör avvecklas och att grundproblemet bör hanteras på ett mer långsiktigt sätt. Bland annat är det angeläget att diskutera lanthandelns framtid mot bakgrund av den kraftigt ökande etableringen av köpcentrum med lågprisbutiker. Regeringen bör därför ta initiativ till en översyn av det långsiktiga stödet till lanthandeln, anser motionären.

I motion 2006/07:N227 (s) är motionärerna kritiska mot att Kramfors och Sollefteå är inplacerade i olika stödområden trots att de har likartade förutsättningar. Regeringen bör därför se över möjligheterna att placera kommuner med i stort sett liknande förutsättningar i samma stödområde, menar motionärerna.

Det behövs lokala och regionala tillväxtstrategier för att främja sportbranschen, vilken har en stor utvecklingspotential, sägs det i motion 2006/07:N341 (s).

Motionärerna bakom motion 2006/07:N208 (c) efterlyser statliga åtgärder för att förbättra servicen på landsbygden. Bland annat skulle avskaffande av statliga monopol, modernisering av plan- och bygglagen och ändrade direktiv till AB Svenska Spel och Systembolaget AB, så att dessa företag fick regionalpolitiska krav på sig, främja glesbygdsbutikens möjligheter att finnas kvar.

I motion 2006/07:N242 (c) argumenteras det för att samhällets ansvar för samhällsviktig basservice som telefon, el, lantbrevbärarservice och liknande bör tydliggöras.

Lanthandelns situation måste uppmärksammas mer och stödet till lanthandeln prioriteras är uppfattningen i motion 2006/07:N306 (c). Såväl samhällsservice som infrastruktur är viktiga för att öka möjligheterna att bo och driva företag på landsbygden.

I motion 2006/07:N309 (v) begär motionärerna att regeringen ska vidta åtgärder så att inte lanthandeln försvinner som en viktig närservice för över två miljoner människor på landsbygden. Fler aktörer måste samarbeta, sägs det. Vidare nämns ökad samverkan mellan kommersiell och offentlig service. Lanthandel och dagligvarubutiker är viktiga förutsättningar för att Sverige ska kunna säkra en socialt och ekologiskt uthållig tillväxt i hela landet.

Vissa kompletterande uppgifter

Pågående utredningar m.m.

Riksrevisionen

Med utgångspunkt i Riksrevisionens rapport Fokus på Hållbar tillväxt? – Statens stöd till regional projektverksamhet avlämnade styrelsen för Riksrevisionen i februari 2006 en redogörelse till riksdagen angående statens stöd till regional projektverksamhet (2005/06:RRS18). I maj 2006 föreslog utskottet i betänkande 2005/06:NU20 att redogörelsen skulle läggas till handlingarna. Enligt utskottets mening var det värdefullt och välkommet att Riksrevisionen hade genomlyst den regionala projektverksamheten. Med hänvisning till vidtagna eller planerade åtgärder i linje med Riksrevisionens rekommendationer avstyrkte dock utskottet samtliga motionsyrkanden med anledning av redogörelsen. Bland annat förutsatte utskottet att den nya nationella strategin för regional utveckling tillika med ett nytt projekthanteringssystem (Nyps) skulle bidra till att de statliga medlen för regional projektverksamhet kunde bli mer träffsäkra. Motionsyrkandena följdes upp i en reservation (m, fp, kd, c) där det föreslogs att riksdagen skulle anmoda regeringen att ge projektverksamheten en tydligare inriktning på hållbar tillväxt m.m.

Ansvarskommittén

När det gäller strukturen och uppgiftsfördelningen mellan staten, landstingen och kommunerna tillkallades en parlamentarisk kommitté (ordförande: landshövding Mats Svegfors) i januari 2003. Enligt direktiven (dir. 2003:10) ska arbetet bedrivas i två etapper.

Ansvarskommitténs direktiv har detaljerat redovisats i utskottets betänkande 2004/05:NU2 (s. 20). Även innehållet i det första delbetänkandet Utvecklingskraft för hållbar välfärd (SOU 2003:123) togs upp i detta sammanhang. Kommittén ska lämna sitt slutbetänkande senast den 28 februari 2007. Med hänsyn till att kommittén inte har presenterat betänkanden utöver det nämnda hänvisas till den information som redovisas i betänkande 2004/05:NU2.

Våren 2006 gav Ansvarskommittén Nutek i uppdrag att beräkna och analysera hur framtidens arbetsmarknadsregioner kan se ut år 2030. Resultatet ska kunna fungera som underlag i arbetet kring en eventuell förändring av Sveriges administrativa regionutformning. I Nuteks rapport Framtidens arbetsmarknadsregioner (R 2006:18) indikeras att en fortsatt regionförstoring är att vänta i stora delar av landet, framför allt i södra Sverige. I norra Sverige är det troligt att många enskilda kommuner även i framtiden kommer att fungera som självständiga arbetsmarknadsregioner, beroende bl.a. på en låg befolkningstäthet och stora reseavstånd. Antalet arbetsmarknadsregioner har beräknats komma att uppgå till 54 stycken år 2030, varav 13 stycken är uppdelade i delregioner. Skillnaderna i produktionsförutsättningar och livsvillkor väntas fortsätta att öka enligt rapporten. Det framhålls att det inte är den geografiska regionstorleken som är avgörande för en regions förutsättningar och invånarnas livsvillkor, utan andra faktorer såsom näringslivsstruktur, befolkningsstorlek och förbättrade möjligheter att resa.

Landsbygdskommittén

Även för Landsbygdskommitténs uppgifter redogjordes det detaljerat i utskottets betänkande 2004/05:NU2 (s. 23). Den parlamentariskt tillsatta kommittén (ordförande: kommunstyrelseordförande Karl-Erik Nilsson) ska utarbeta en långsiktig strategi för landsbygdsutveckling (dir. 2004:87). Därvid ska roll- och ansvarsfördelning övervägas med lokalt, regionalt, nationellt och internationellt perspektiv i frågor som rör strategin. Med utgångspunkt i målen för ökad tillväxt och sysselsättning ska kommittén överväga hur insatser som utgår från landsbygdspolitiken och politikområdena för de areella näringarna samt från den övergripande regionala utvecklingspolitiken i högre grad kan medverka till ökad tillväxt och sysselsättning på landsbygden och i landet som helhet. Kommittén ska enligt direktiven identifiera såväl hinder som utvecklingsmöjligheter för företag på landsbygden inklusive småföretag. Kommittén beräknas avsluta sitt arbete senast den inom kort.

Regional skattestimulans

Den föregående regeringen beslutade i december 2004 att tillkalla en särskild utredare (kammarrättslagmannen Christer Sjödin) med uppdrag att analysera och lämna förslag till regionala stimulansåtgärder inom skatteområdet. I augusti 2005 överlämnades betänkandet Regionala stimulansåtgärder inom skatteområdet (SOU 2005:68). Enligt utredningen fanns det inte något hinder mot att regionalt förhöjda grundavdrag infördes. Dock var inte en sådan åtgärd mest ändamålsenlig för att åstadkomma en effektiv regional stimulans.

För att kompensera de som är bosatta i Norrlands inland, västra Dalarna och nordligaste Värmland (stödområde A) för de ökade utgifter som uppkommer på grund av de geografiska lägesnackdelarna infördes fr.o.m. inkomståret 2006 en ytterligare skattelättnad i form av ett regionalt förhöjt grundavdrag.

Regeringen anför i budgetpropositionen (prop. 2006/07:1, Förslag till statsbudget, finansplan m.m., avsnitt 5.2.4) att reglerna för inkomstbeskattningen inte i första hand ska anpassas efter levnadsomkostnaderna i olika delar av landet och föreslår mot den bakgrunden att det regionalt förhöjda grundavdraget avskaffas fr.o.m. år 2007. Detta område behandlas inte av näringsutskottet utan av finansutskottet.

Servicefrågor

Ett av målen för den regionala utvecklingspolitiken är en god servicenivå i alla delar av landet. I det följande ska servicenivån belysas något ytterligare.

I juni 2006 var antalet orter med dagligvaruservice 1 813 stycken. Av dessa fanns det dock bara en butik i 1 086 orter, och av dessa var det 374 stycken som hade en omsättning som låg under 4 miljoner kronor. Dessa butiker kan anses ligga i farozonen för nedläggning. 62 orter hade förlorat sin sista butik mellan juli 2005 och juni 2006. Under samma tid hade en butik tillkommit i 14 orter som tidigare saknade dagligvaruservice. De flesta av de tillkomna butikerna låg i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län (uppgifter från Servicedatabasen).

För jämförelsens skull ska nämnas att året innan (juli 2004–juni 2005) fanns det 1 119 enbutiksorter, varav 393 hade en omsättning som låg under 4 miljoner kronor. Under denna period var det 66 orter som förlorade sin sista butik (uppgifter från Servicedatabasen).

Konsumentverket presenterade i april 2006 rapporten Redovisning och analys av insatser för kommersiell service. Där analyseras bl.a. insatserna i relation till serviceutvecklingen och servicebehoven. Det konstateras att mycket talar för att landsbygdshandlarnas kompetens och engagemang har ökat genom åtgärderna. Dock är det osäkert om handlarna är tillräckligt medvetna om sina konsumenters behov. Både omsättning och lokal marknadsandel minskar i flertalet av butikerna som varit föremål för insatser, och detta sker i samma utsträckning som i jämförbara landsbygdsbutiker där insatser inte har gjorts. Resultaten indikerar att insatserna har haft

större effekt på butikernas lönsamhet än på deras marknadsutveckling. Emellertid har strukturuomvandlingen inom dagligvarubranschen medfört att landsbygdsbutikerna i allt större utsträckning är oprofilerade och därmed får höga inköpspriser och begränsat sortiment.

Vidare redovisas i rapporten att landsbygdsbutikernas konsumtionsunderlag ökar, dels till följd av att kvarvarande butiker får ett större omland, dels till följd av att köpkraften per hushåll ökar. Detta tyder enligt rapporten på att det inte går att förklara butikernas marknadsutveckling med ett minskat befolkningsunderlag. För de arbetspendlande konsumenterna är det snarast sortimentet, en god service, bredden på utbudet, närheten samt priset som avgör valet av butik. För vissa mer utsatta hushåll, särskilt äldre personer utan tillgång till bil, är närhet till butik en nödvändighet. Sammantaget bedömer Konsumentverket att de senaste årens inriktning och insatser i flera avseenden varit ändamålsenliga.

Som nämnts i det föregående avsnittet har Konsumentverket under senare år bedrivit det nationella multiserviceprojektet i samarbete med dagligvarukedjor och ombud. Exempelvis har problem som att det krävs olika redovisningssystem/kassor för olika ombudsfunktioner i en och samma lanthandel kunnat tas upp inom projektet.

Konsumentverkets erfarenhet är att staten, som ägare till flera av de företag som tillhandahåller service genom ombud, bör klargöra företagens åtaganden vad gäller en god servicenivå i alla delar av landet. Ägardirektiven behöver enligt rapporten tydliggöras. De statliga bolagen bör åläggas att jämte den ekonomiska redovisningen även beskriva utvecklingen av tillgänglighet till sina respektive servicefunktioner i lands- och glesbygden. Det bör enligt rapporten också ingå i direktiven till bolagen att samarbeta med kommuner, länsstyrelser och självstyrelseorgan för att utveckla service-tillgänglighet i lands- och glesbygd.

Glesbygdsverket redovisar tillgängligheten till dagligvarubutiker, grundskolor, utbildning, hälso- och sjukvård, post- och kassaservice samt informationsteknologi i sin årsbok Sveriges gles- och landsbygder 2006. Sammanfattningsvis redovisas att nedläggningen av butiker fortsätter. Ett tiotal butiker har försvunnit i glesbygden mellan halvårsskiptena 2005 och 2006. Minskningstakten är snabbare än befolkningsminskningen. Ökad pris-konkurrens från större butiker är en förklaring enligt Glesbygdsverket. Minskningen av antalet grundskolor i gles- och landsbygder har under de senaste åren gått fortare än åren innan. Minskade barnkullar är den främsta förklaringen. Nästan 30 000 personer har mer än 30 minuters resväg till sin närmaste vårdcentral, en ökning med 5 000 personer sedan år 2002. Ökningen har delvis berott på 26 nedläggningar under samma period. Antalet kassaserviceställen fortsätter att minska, dock inte i glesbygden. För de allra flesta är tillgängligheten till postservice relativt god; drygt 95 % av landets befolkning har kortare än 10 minuters färdväg till närmaste service-

ställe för postservice. Utsträckt lantbrevbärarservice är en tjänst där äldre och funktionshindrade i vissa fall kan få posten utdelad vid bostaden även om de bor långt ifrån lantbrevbärarens ordinarie färdväg.

Betydelsen av informationsteknologi i landet ökar för varje år. Post- och telestyrelsen har under år 2006 genomfört en omfattande enkätundersökning bland Sveriges kommuner, där bl.a. täckningsgraden av bredbandsuppkoppling har undersökts. Av de 274 kommuner som svarat uppger endast 4 att de har en täckningsgrad på mindre än 50 % av befolkningen.

Stödområdesindelning

När det gäller nationella stödområden har regeringen anmält en ny stöd-karta till kommissionen. Efter kommissionens godkännande ska regeringen göra en indelning i stödområde A respektive B, vilket enligt uppgift troligtvis sker i början av år 2007. Under innevarande period ligger Sollefteå respektive Kramfors kommuner i olika stödområden (A respektive B), beroende på att Kramfors ansetts ha bättre förutsättningar än inlandet, t.ex. genom bättre infrastruktur.

Utskottet har tidigare redovisat principerna för stödområdesindelningen (senast i bet. 2004/05:NU2 s. 29). Bland annat har utskottet betonat vikten av att systemet med stödområden är stabilt. Vidare anfördes att den nationella stödområdesindelningen numera till stor del bestäms av EG-kommissionens riktlinjer, och att varken riksdagen eller regeringen har annat än begränsade möjligheter att påverka dessa.

Tillväxtstrategier och sport

Det kan nämnas att idrotts- och friluftsverksamhet ingår i kulturutskottets beredningsområde. Vissa frågor har dock behandlats av näringsutskottet. I samband med turismfrågor har frågor om evenemang, t.ex. inom idrotten, tagits upp av näringsutskottet, senast i betänkandena 2004/05:NU13 (s. 40) och 2005/06:NU13 (s. 37).

Under innevarande strukturfondsperiod har det funnits möjligheter att ge strukturfondsstöd till idrott och sport. Inom mål 1 Södra skogslänsregionen kan stöd lämnas bl.a. för följande verksamheter:

- tillvaratagande och vidareutveckling m.m. av regionens idrottstraditioner som har riksintresse eller internationellt intresse,
- utveckling av idrottsevenemang med stark potential,
- stöd till samordnad marknadsföring av evenemang,
- etablering av kompetenscentrum kring idrott och sport.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är positivt att den regionala utvecklingspolitiken, såsom den beskrivs i budgetpropositionen, är inriktad på att skapa tillväxt, en hållbar utveckling och en god service för kvinnor och män i alla delar av landet. Det finns signaler om vissa nya strategier (även om – som reger-

ingen säger – tiden för budgetarbetet har varit alltför kort för en total omarbetning.) Utskottet har således noterat att regeringen betonar vikten av ett tydligt regionalt och lokalt inflytande över utvecklingsarbetet. Eftersom tillväxtförutsättningarna skiljer sig åt i olika regioner är det nödvändigt att öka det regionala och lokala inflytandet över beslut som berör dessa nivåer. Utskottet instämmer med regeringen i att företrädare för regionerna i större utsträckning bör få ansvaret i fråga om utvecklingsmedel och strukturfondsmedel. Slutresultaten av de stora utredningsarbeten som pågår när det gäller regionernas organisering respektive landsbygdsfrågorna kommer att vara av mycket stor betydelse för det regionala arbetet i framtiden.

En tillväxtpolitik som anpassas till de olika regionerna är en förutsättning för regional konkurrenskraft. En av de främsta utmaningarna för de regionala tillväxtprogrammen är att stärka sektorssamordningen mellan nationell och regional nivå samt inom den nationella nivån. Regeringen har i budgetpropositionen informerat om att den avser att se över hur en bättre användning av resurser kan möjliggöras inom de regionala tillväxtprogrammen.

Vidare aviseras av regeringen att politiken kommer att få tydligare fokus på tillväxt. Bland annat kommer regeringens arbete för ett bättre företagsklimat att förbättra förutsättningarna även för regional tillväxt. Avgörande för tillväxt och välfärd är att de människor i hela landet som driver småföretag kan verka i ett näringslivsklimat som är uppmuntrande och underlättande. Även de åtgärder som behandlas inom utgiftsområde 24 Näringsliv (bet. 2006/07:NU1), exempelvis resursförstärkning till Almi Företagspartner AB och främjande av kvinnors företagande, är av betydelse i detta sammanhang, liksom åtgärder på skatteområdet m.fl. områden.

Utskottet ser fram emot att ett bättre företagsklimat kan betyda att förutsättningarna ökar för en god kommersiell service i hela landet. När det gäller servicefrågorna anser utskottet – liksom regeringen – att en utgångspunkt är att nuvarande insatser breddas i syfte att öka samordningen mellan kommersiell och offentlig service där så är ändamålsenligt.

Yrkandet i motion 2006/07:C252 (s) om att alla ska ha rätt till god tillgång till service i hela landet kan jämföras med att ett av målen för den regionala utvecklingspolitiken är en god servicenivå för kvinnor och män i alla delar av landet. Utskottet är positivt till att många olika insatser för att stärka servicen på landsbygd och i glesbygd – vilket har beskrivits i det föregående – även fortsättningsvis görs för att uppnå målet. I den mån motionärerna menar att en laglig rätt till service bör införas vidhåller utskottet sin tidigare uppfattning (bet. 2004/05:NU2 s. 26) att det inte är aktuellt att i lag lägga fast en viss servicenivå i hela landet, vilken skulle gälla under alla betingelser.

Till skillnad från uppfattningen i motion 2006/07:N208 (c) anser utskottet att uppnående av mål inom den regionala utvecklingspolitiken via styrning av statliga bolag med ägardirektiv inte är en aktuell fråga. Samti-

digt kan erinras om att målen för exempelvis Systembolaget AB också inkluderar att ge en god service till kunderna samtidigt som verksamheten ska bedrivas ekonomiskt effektivt. Olika frågor rörande statliga företag kommer enligt nuvarande planer att tas upp av utskottet i början av år 2007 med anledning av regeringens skrivelse (skr. 2005/06:120) med 2006 års redogörelse för företag med statligt ägande.

Övriga motionsönskemål som tar upp olika servicefrågor, bl.a. vikten av att lanthandeln finns kvar, uppfattar utskottet såsom i linje med de ansträngningar som pågår. Något särskilt uttalande av riksdagen är inte påkallat.

När det gäller stödområdesindelningen har den nya kartan för nationella stödområden anmälts till kommissionen. Utskottet, som än en gång vill betona vikten av att systemet med stödområden är stabilt, har förtroende för regeringens metodik att utse stödområden. Kravet i motion 2006/07:N227 (s) avvisas därför.

Frågan om huruvida sportverksamheter kan provas inom lokala och regionala tillväxtstrategier anser utskottet bör tas upp på den berörda nivån, dvs. lokal och regional nivå.

Utskottet har tidigare pekat på att det är värdefullt att den regionala utvecklingspolitiken kan följas upp på ett mer systematiskt sätt och avläsas genom indikatorer (bet. 2003/04:NU2 s. 22), vilket också Riksrevisionen erinrat om i sin rapport Regionala stöd – styrs de mot ökad tillväxt? (RiR 2005:6). Med hänsyn till vikten av ett systematiskt arbete med redovisning och bedömning av resultat ser utskottet positivt på att regeringen avser att noga analysera utvärderingar på detta område och göra en översyn av hela den regionala utvecklingspolitiken. Till skillnad från uppfattningen i motion 2006/07:N217 (s) menar utskottet att kommersiell service, såsom stöd till lanthandeln, ingår i den regionala utvecklingspolitiken som helhet och inte bör ses över separat. Även när det gäller den föregående regeringens beslut i juni 2006 om en nationell strategi för regional konkurrenskraft och sysselsättning avser regeringen att återkomma med överväganden rörande prioriteringar och riktlinjer i den nationella strategin.

Med hänvisning till vad som anförts anser utskottet att riksdagen bör avslå samtliga här behandlade motionsyrkanden.

EG:s strukturfonder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om EG:s strukturfonder, främst med hänvisning till att resultaten av det pågående beredningsarbetet inför den nya strukturfondsperioden 2007–2013 bör avvaktas.

Bakgrund

Näringsdepartementet har en samordningsroll avseende EG:s strukturfonder och det svenska genomförandet. Nedan tas upp insatserna under utgiftsområde 19 Regional utveckling.

När det gäller programperioden 2007–2013 avslutades förhandlingarna om en ny långtidsbudget och en reformerad sammanhållningspolitik under sommaren 2006. De tre fastställda målen är Konvergens, Regional konkurrenskraft och sysselsättning samt Territoriellt samarbete. Sverige kommer under nästa period att tilldelas medel inom det andra och tredje målet. Tilldelningen till Sverige från strukturfonderna beräknas till ca 1 700 miljoner euro eller ca 15 miljarder kronor beräknat efter en kurs motsvarande 9 kr per euro. I detta belopp ingår särskilda medel för de glest befolkade områdena med ca 2 miljarder kronor och för Territoriellt samarbete med ca 2 miljarder kronor.

De strategiska riktlinjerna för strukturfondsarbetet ska främja att insatserna koncentreras där behoven är störst samt att de på ett tydligare sätt ska bidra till att uppfylla målen i Lissabonstrategin. Som ett led i att stärka den strategiska inriktningen av unionens sammanhållningspolitik ska medlemsstaterna utarbeta nationella strategiska referensramar. Den tidigare regeringen beslöt i juni 2006 om en nationell strategi för regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007–2013.

Med den utgångspunkten gav den föregående regeringen i juni 2006 länsstyrelserna i Norrbottens, Jämtlands, Gävleborgs, Örebro, Jönköpings och Stockholms län i uppdrag, samt erbjöd Skåne läns landsting och Västra Götalands landsting, att samordna framtagandet av förslag till åtta regionala strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning. Programmen skulle utarbetas i breda partnerskap och vara politiskt förankrade. Förslagen skulle inges till regeringen senast i slutet av oktober 2006 inför överlämnande till EG-kommissionen för beslut.

Den tidigare regeringen beslutade också att ge länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Stockholms län i uppdrag att ta fram fyra nya EU-program för gränsöverskridande samarbete.

Regeringen gör bedömningen att huvudprinciperna för verksamhetsansvar och utbetalningsansvar avseende Europeiska regionala utvecklingsfonden för programperioden 2007–2013 bör följa vad som anges i den nationella strategin för regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007–2013. För att få en mer enhetlig styrning och kostnadseffektiv administration är avsikten att Nutek blir förvaltningsmyndighet och attesterande myndighet för den regionala utvecklingsfondens åtta program. Nutek bör vidare svara för utbetalningar under anslaget (33:6) Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013. Gemensamma strukturfondspartnerskap bildas för Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden för varje programområde. Efter ett nomineringsförfarande kommer regeringen att utse ordförande i partnerskapen.

Motionerna

I motion 2006/07:N226 (s) sägs att kommunal medfinansiering av EU-projekt kan innebära en stor likviditetsförsämring för fattiga utflyttningskommuner. Ett skäl är enligt motionärerna att strukturfondsmedlen inte ges förskottsvis utan betalas ut i efterskott mot specificerad redovisning. Regeringen bör följa frågan och vidta de åtgärder som kan behövas, anser motionärerna.

För att säkerställa en positiv utveckling av sysselsättningen i alla delar av Sverige anser motionärerna till motion 2006/07:N256 (s) att strukturfondsstöd och andra stöd bör kunna användas mer flexibelt. Medlen bör fördelas efter varje enskild regions förutsättningar.

Rådets förordning om allmänna bestämmelser för strukturfonderna tas upp i motion 2006/07:N339 (s). Motionärerna framhåller att reglerna om vilka som ska ingå i partnerskapen samt om utformning och genomförande m.m. av de operativa programmen ska tillämpas också i Sverige på ett systematiskt sätt.

I motion 2006/07:N361 (s) aktualiseras frågan om omvandling av strukturfondsstöd till riskkapital. Enligt motionärerna är en sådan möjlighet önskvärd eftersom kapitalet förräntas och kan återanvändas även efter det att strukturfondsstödet har upphört. Sverige måste i förhandlingarna inom EU se till att denna möjlighet finns kvar även i framtiden, begärs det.

I motion 2006/07:N210 (c) framhålls det att den organisation för strukturfondsarbetet som har gällt under perioden 2000–2006 har varit väl fungerande med ett ansvar som ligger på berörda regioner. Att nuvarande decentraliserade organisation av strukturfondsarbetet överges till förmån för en centralisering leder till olika nackdelar. Subsidiaritetsprincipen har enligt motionären kommit på skam. Den planerade modellen innebär att visst samverkansarbete kommer att ligga på länsstyrelser och samverkansorgan, dock utan att de får några resurser för detta. Den förra regeringens beslut till organisation, vilket fattades i slutet av juni 2006, borde rivas upp av riksdagen, anser motionären.

I motion 2006/07:N336 (fp) hävdas det att den nuvarande organisationen av strukturfondsverksamheten enligt såväl projektägare som kommissionen fungerar utmärkt. Motionären är kritisk till den förändringen att det ska inrättas en centraliserad organisation i syfte att det ska bli en mer enhetlig styrning. Enligt motionären är det fråga om åtta olika program som avspeglar regionernas skiftande mål och åtta olika partnerskap, varför det är en omöjlig uppgift att nå fram till enhetlighet samtidigt som det inte ens torde vara önskvärt. Inte heller anser motionären att det blir en mer effektiv organisation. I stället föreslås en alternativ organisation som har sin utgångspunkt i hur verksamheten i dag bedrivs och är organiserad.

Vissa kompletterande uppgifter

Rådets förordning (EG/1083/2006) om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt upphävande av tidigare motsvarande förordning presenterades i juli 2006. Enligt artikel 11 om partnerskap ska medlemsstaten, vid behov och i överensstämmelse med nationella regler och praxis, upprätta partnerskap med exempelvis följande medlemmar:

- behöriga regionala, lokala, urbana och andra offentliga myndigheter,
- näringslivets och arbetsmarknadens organisationer,
- andra lämpliga organ som företräder det civila samhället, organ på miljöområdet, icke-statliga organisationer och organ som svarar för att främja jämställdhet mellan kvinnor och män.

Partnerskapet ska hantera utformning, genomförande, övervakning och utvärdering av de operativa programmen. Medlemsstaterna ska – om det är behövligt – se till att relevanta partner, särskilt på regional nivå, aktivt deltar i de olika etapperna av programplaneringen.

Enligt uppgift (november 2006) har regeringen ännu inte tillställt EU den nationella strategin för regional konkurrenskraft och sysselsättning. Regeringen kan välja att överlämna strategin samtidigt som strukturfondsprogrammen inges.

De åtta regionala strukturfondsprogrammen redovisades för regeringen i slutet av oktober 2006. De kommer att beredas i Regeringskansliet i november/december 2006 och avses enligt uppgift lämnas till EG-kommissionen före julhelgen. (För programmen för territoriellt samarbete finns det inte på samma sätt en enhetlig tidsplan. Ambitionen är enligt uppgift att skicka programförslagen till kommissionen runt årsskiftet 2006/07, men detta kommer troligen inte helt att kunna klaras.)

De utkast till strukturfondsprogram som lämnats in till regeringen inkluderar även riskkapitalinsatser. Detta är en fråga som prioriteras av kommissionen, och enligt Regeringskansliet väntas inga problem kring denna fråga i förhandlingarna.

I ett par motioner kritiseras strukturfondsarbetets planerade myndighetsorganisation, som enligt motionärerna innebär en centralisering under den kommande strukturfondsperioden. Uttrycket ”en mer enhetlig styrning” i budgetpropositionen avser dock enligt Regeringskansliet inte strukturfondspartnerskapets arbete att prioritera mellan projekt. I den nya organisationen har det enligt uppgift varit viktigt att stärka politikens inflytande över vilka projekt som ska prioriteras samtidigt som förvaltningsorganisationen kan klara de krav som kommissionen ställer på en korrekt hantering av strukturfondsmedel.

Även den nuvarande periodens organisation har haft sina brister enligt Regeringskansliet. Kommissionen och Revisionsrättens revisorer har framfört kritik mot Sverige, vilket bl.a. har lett till krav på återbetalning av strukturfondsmedel respektive innehållna medel i väntan på klarlägganden. Enligt uppgift är en grund till dessa brister att söka i det svenska systemet

där olika förvaltningsmyndigheter har tolkat och hanterat regler på olika sätt. Med *en* förvaltningsmyndighet kan det räknas med en mer likartad regeltolkning och hantering.

På en fråga (fr. 2005/06:2019) från Birgitta Sellén (c) om beslutsorganisationen i samband med EG:s strukturfonder gav dåvarande statsrådet Ulrica Messing i slutet på augusti 2006 följande svar.

Handläggningen av ansökningarna ska utföras av regionalt placerade tjänstemän från Nutek. Strukturfondsmedel från den regionala utvecklingsfonden fördelas i den nya programperioden över hela landet och förutsättningarna för en enhetlig regeltolkning och likabehandling oavsett programområde ökar med en ansvarig myndighet i stället för flera.

— — —

Eftersom ett tydligt lokalt och regionalt inflytande över det regionala utvecklingsarbetet är avgörande ska förvaltningsmyndigheten, innan beslut fattas, samråda med de länsaktörer som har samordningsansvaret för det regionala utvecklingsarbetet i respektive län. Samrådet med länsnivån ska omfatta länets bedömning av inkomna ansökningar i förhållande bland annat till det övriga länsvisa regionala utvecklingsarbetet. Nutek ska därefter samråda med det strukturfondspartnerskap som inrättas i varje programområde och som kommer att bestå av representanter för programområdet. Deras uppgift är att upprätta ett gemensamt förslag till prioriteringar av insatser som förvaltningsmyndigheten ska ta del av innan formellt beslut fattas. Länsnivån har alltså ett stort inflytande över besluten.

Frågan om förskott på strukturfondsmedel har tagits upp i motion 2006/07: N226 (s). Under innevarande period får förskott lämnas endast om stödmottagaren är en ideell förening, en ekonomisk förening i form av ett lokalt kooperativ, en allmännyttig stiftelse eller en lokal utvecklingsgrupp som drivs av stödmottagaren. Förskott får lämnas med högst hälften av det beviljade stödet, dock högst 100 000 kr. För nästa programperiod, vilken börjar i januari 2007, kommer regler om förskott att regleras i den förordning om förvaltning av EG:s strukturfonder som under hösten 2006 bereds i Regeringskansliet.

Likartade motionsyrkanden om förskott på strukturfondsmedel för kommuner har avstyrkts såväl i betänkande 2004/05:NU2 som i betänkande 2005/06:NU2 med motiveringen att kommunerna har möjlighet att få betalt för erlagda utgifter successivt under projektidens gång. Utskottet menade att dessa möjligheter borde utnyttjas bättre.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att arbetet när det gäller EG:s strukturfonder och förberedelserna inför den nya strukturfondsperioden 2007–2013 fortskrider planenligt med förordningar, programförslag och organisering.

I den nationella strategin för regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007–2013, vilken tagits fram av den föregående regeringen, har en organisatorisk ram utarbetats, vilken innebär en ökad samordning mellan den regionala utvecklingspolitiken och strukturfondspolitiken. Som redovisats

tidigare planeras att Nutek blir förvaltningsmyndighet och utbetalande myndighet för Europeiska regionala utvecklingsfonden. Strukturfondspartnerskapen ska säkerställa dels att det regionala strukturfondsprogrammet genomförs, dels att programmen samordnas med och vid behov avgränsas mot övriga program som t.ex. regionala tillväxtprogram.

Organisationen av det svenska strukturfondsarbetet har tagits upp i två motioner, i vilka en befarad centralisering kritiseras.

Utskottet delar i denna fråga regeringens bedömning att huvudprinciperna för verksamhetsansvar avseende Europeiska regionala utvecklingsfonden för programperioden 2007–2013 bör följa vad som anges i den nationella strategin för regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007–2013. Även om förslaget innebär att det endast blir en förvaltningsmyndighet kommer de regionala synpunkterna att kunna tillvaratas genom programmens strukturfondspartnerskap och deras samråd med den länsaktör som har samordningsansvaret för det regionala utvecklingsarbetet, dvs. länsstyrelser, samverkansorgan eller regionala självstyrelseorgan. Prioriteringar av insatser och projekt görs av respektive programs strukturfondspartnerskap. Enligt regeringen får förvaltningsmyndigheten endast bevilja stöd i enlighet med strukturfondspartnerskapets prioriteringar.

Att det blir en enda myndighet som har hand om både förvaltning och utbetalning innebär enligt utskottet väsentliga fördelar, nämligen att regeltolkningen blir enhetlig och korrekt. Dessutom finns ambitionen från regeringens sida att administrationen ska bli mer kostnadseffektiv, vilket understöds av utskottet. I motion 2006/07:N339 (s) begärs att rådets förordning om allmänna bestämmelser för Europeiska utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden ska tillämpas också i Sverige. Detta anser utskottet vara oomtvistligt och avstyrker motionen. Självklart kommer utskottet att följa upp hur den nya organisationen fungerar i olika avseenden.

Motionsönskemål om förskott på projektmedel har utskottet behandlat flera gånger tidigare, senast i betänkande 2005/06:NU2. Sådana yrkanden har avstyrkts med motiveringen att kommunerna har möjlighet att få betalt för erlagda utgifter successivt under projektidens gång. Dessa möjligheter borde enligt utskottets uppfattning utnyttjas bättre. I denna fråga har utskottet inte ändrat uppfattning och avstyrker därför den nu aktuella motionen, motion 2006/07:N226 (s).

När det gäller övriga detaljerade önskemål om användningen av strukturfondsmedel anser utskottet att detta – inom ramen för EU-reglerna – är en fråga för regeringen.

Med hänvisning till vad utskottet anfört bör riksdagen avslå här behandlade motionsyrkanden.

Ändring i lagen om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar – med vissa ändringar – regeringens förslag till ändring i lagen om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m. i syfte att lagstiftningen ska anpassas till den nya strukturfondsperioden. Ändringarna är dels av redaktionell karaktär, dels att tidpunkten för ikraftträdandet senareläggs till den 1 februari 2007. Den nya lydelsen redovisas som utskottets förslag i bilaga 5.

Propositionen

Enligt regeringens förslag ska lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m. ändras mot bakgrund av den nya programperioden. Förslaget innebär att regeringen även under programperioden 2007–2013 får överlåta förvaltningsuppgifter, inklusive sådana som innefattar myndighetsutövning, till övervakningskommittéer, styrkommittéer samt förvaltningsmyndigheter och attesterande myndigheter i andra medlemsstater inom EU. Ingen remissinstans har haft någon invändning mot lagförslaget.

I enlighet med EG-förordningarna har berörda medlemsländer kommit överens om att vissa av de program som Sverige ska delta i ska förvaltas av en svensk myndighet och andra av organ i ett annat medlemsland.

En skillnad mot den tidigare lagen är att begreppet gemenskapsinitiativ inte kommer att finnas kvar under den nya programperioden. Det nuvarande gemenskapsinitiativet Interreg blir ett av tre mål under den kommande perioden och byter namn till Territoriellt samarbete. Eftersom det nuvarande regelverket för strukturfondsarbetet har ändrats inför den kommande programperioden behöver den svenska lagstiftningen anpassas till den nya ordningen.

Vissa kompletterande uppgifter

I regeringens lagförslag hänvisas till rådets nuvarande förordning om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden (förordning EG/1083/2006 av den 11 juli 2006) och om upphävande av motsvarande tidigare förordning. Vidare hänvisas till Europaparlamentets och rådets förordning (förordning EG/1080/2006 av den 5 juli 2006) om Europeiska regionala utvecklingsfonden och om upphävande av motsvarande tidigare förordning.

Det har uppmärksammats att – vid sidan av otydlighet i kursiveringarna – en punkt felaktigt har insmugit sig i den av regeringen föreslagna lydelsen av lagförslaget (bilaga 4). Det tredje stycket under *Föreslagen lydelse* inleds således på detta sätt:

”Överlåtelse enligt första stycket.

får även ske till en styrkommitté, vilken inrättats för genomförande av.....”

Enligt förslaget ska lagen träda i kraft den 1 januari 2007. Riksdagen fattar beslut i ärendet den 19 december 2006. Med hänsyn till att tiden mellan en författnings kungörande och dess ikraftträdande bör vara minst fyra veckor (se bl.a. bet. 1997/98:KU10 s. 26) är den här aktuella tiden mellan kungörandet och ett ikraftträdande den 1 januari 2007 otillräcklig.

Enligt uppgift skulle en senareläggning av ikraftträdandet inte medföra problem för strukturfondshanteringen under perioden 2007–2013 eftersom planering och förberedelser ännu pågår under januari 2007.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag med vissa ändringar. Ändringarna är dels av redaktionell karaktär, dels att tidpunkten för ikraftträdandet senareläggs till den 1 februari 2007. Den nya lydelsen redovisas som utskottets förslag i bilaga 5.

Återförande av vattenkraftsmedel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår – med hänvisning till gällande principer för statens budgetsystem – motionsyrkanden om återförande av vattenkraftsmedel till de producerande regionerna eller om en utredning av ett sådant system.

Jämför reservation 3 (v).

Motionerna

I tre motioner begärs att regeringen ska utreda eller komma med förslag till hur delar av utbytet från vattenkraftstillgångarna ska återföras till de regioner där kraften produceras och medverka till utveckling och tillväxt. Sådana krav framförs i motionerna 2006/07:N205 (c), 2006/07:N241 (c) och 2006/07:N213 (v).

Den önskade återbäringen till vattenkraftskommunerna är en kompensation för de intrång och skador i naturen som kommunerna åsamkas och som försvårar eller hindrar utvecklingen av turism, skogsbruk, jakt, fiske m.m., sägs det i en motion. Olika modeller kan enligt motionärerna tänkas för att återföra medel till vattenkraftsregionerna:

- återföring av en del av energiskatten enligt norsk modell (s.k. koncessionssystem),
- avgift på det vatten som passerar turbinerna enligt kanadensisk modell,
- öresuttag per kilowattimme,
- särskild fastighetsskatt på elproduktionsenheter m.m.

Vissa kompletterande uppgifter

Frågan om återföring av vattenkraftsmedel eller i vissa fall del av intäkter från andra naturresurser till de bygder där de genereras har diskuterats under lång tid. Utskottets inställning i denna fråga har varit att nu gällande principer för statens budgethantering även fortsättningsvis bör gälla (se bet. 2001/02:NU4 s. 89, bet. 2002/03:NU8 s. 32, bet. 2003/04:NU9 s. 22 och bet. 2005/06:NU12 s. 41). I samtliga dessa betänkanden har reservationer i frågan avlämnats. I det sistnämnda betänkandet ingår en reservation (kd, v, c, mp) med förslag om att en utredning bör uppdras att skapa en modell för återförande av medel som genereras av vattenkraften till regional och lokal nivå.

Utskottets principiella uppfattning har utgått från att statliga inkomster från ett geografiskt område eller från en produktionsanläggning baserade på naturresurser inte ska kopplas till statliga utgifter i samma område. Om sådana kopplingar skulle införas skulle korrigeringar behöva göras till dessa kommuner via ett nytt kommunalt utjämningsystem eller via andra statliga budgetposter, vilket sammantaget leder till en svårgenomtränglig statlig budgethantering.

Med hänsyn till att det lokala näringslivet och invånarna kan ha vissa nackdelar från rekreationssynpunkt m.m. av exempelvis ett vattenkraftverk med tillhörande uppdämda områden har emellertid kompensationstanken förts fram i samband med regelverket om bygde- och fiskeavgifter. Vid verksamhet som innebär drift av vattenkraftverk, vattenreglering eller ytvattentäkt m.m. finns det regler att tillståndsinnehavaren ska betala en särskild bygdeavgift till länsstyrelsen. Bestämmelserna finns i förordningen (1998:928) om bygde- och fiskeavgifter. Bygdemedel ska bl.a. användas till "investeringar för ändamål som främjar näringsliv eller service i bygden eller annars är till nytta för denna". Bidrag eller lån får dock inte lämnas om det medför att det blir nödvändigt att även i fortsättningen bevilja medel för ändamålet eller att staten eller berörda kommuner kan förorsakas inte avsedda kostnader. Hänsyn ska vidare tas till statligt bidrag som lämnas i annan ordning. Det är länsstyrelsen som fattar beslut om lån eller bidrag efter samråd med berörda kommuner. Utskottet har tidigare, liksom den dåvarande regeringen, uttryckt att det fanns skäl att göra en översyn av användningen av bygdemedel, så att de kan komma berörd bygd till del på ett mer flexibelt sätt. Bland annat var det önskvärt att se närmare på möjligheterna till flexibilitet inom ramen för EG:s statsstödsregler (i första hand reglerna för försumbart stöd).

I den enkätundersökning av bygdemedlen som genomfördes av Regeringskansliet för ett par år sedan undersöktes utnyttjandet av medlen (Näringsdepartementet PM 2004-02-06). Länsstyrelserna i Kronobergs, Stockholms, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län har i enkätsvaren uppgivit att de förvaltar bygdemedel och har lämnat stöd till företag under åren 2001–2003. Störst belopp uppgavs från Norrbottens län, nämligen 100 miljoner kronor i stöd från bygdemedlen (110 beslut uppgavs som ”företagsstöd”). Enligt promemorian varierade praxis för de närmare villkoren kring bygdemedlens utnyttjande. Exempelvis förekom olika grad av generositet med avseende på stödnivåerna; i vissa fall kunde 100 % finansiering utgå.

Det kan tilläggas att i samband med EG:s pågående översyn av de statliga stöden inför nästa programperiod ses även reglerna om försumbart stöd över.

Föreningen Sveriges Vattenkraftskommuner, som bildades år 1999 och år 2006 har 41 medlemskommuner från de sju skogslänen, driver kravet att vattenkraftskommunerna och berörda regioner varaktigt ska återföras del av de värden som vattenkraften genererar. Kommunerna ska därvid tillförsäkras stabila och förutsägbara intäkter. Föreningen står bakom en egen utredning, Från kungsådra till skattekölla, som presenterades år 2004. Enligt inledningsavsnittet (skrivet av föreningens ordförande Per Söderberg) ska återbäringen till kommunerna vara kompensation för de intrång och skador i naturen som kommunerna åsamkas vilka försvårar eller hindrar utvecklingen av turism, skogsbruk, jakt fiske m.m. Återbäringen ska även vara ett bevis på det värdeskapande som sker i vattenkraftskommunerna. För närvarande sker en återföring av ”s.k. regionalpolitiskt stöd”, vilket endast bidrar till synen att vattenkraftskommunerna är bidragsmottagare. Vidare sägs i utredningen att statsmakten genom lagstiftningen om bygdemedlen har visat en viss förståelse för att det finns ett kompensationsbehov, även om den låga ersättningsnivån inte står i någon rimlig proportion till de faktiska skadorna. En hänvisning görs också till utvecklingen i Norge, där det finns ett visst återbäringsystem med ett beräknat nettotillskott på ca 1,5 miljarder norska kronor per år till kommuner och regioner.

Föreningen Sveriges Vattenkraftskommuner tillställde i augusti 2006 den dåvarande regeringen ett brev med en begäran att frågan om ett system enligt den norska modellen skulle aktualiseras. Vidare hade föreningen sänt enkäter till 185 riksdagskandidater från de sju skogslänen med frågor om vad dessa ansåg om återbäring från vattenkraften. Av 50 inkomna svar var 41 positiva till tanken på återbäring.

Utskottets ställningstagande

Argumenten för att avvisa frågan om återförande av vattenkraftsmedel till de regioner där vattenkraften genereras har noggrant redovisats i det föregående. Den principiella uppfattningen från utskottets sida står fast sedan ett antal år. Utskottet har inte ändrat ståndpunkt i denna fråga.

Således anser utskottet att nu gällande principer även fortsättningsvis ska gälla för statens budgethantering. Detta innebär att statliga inkomster från ett geografiskt område eller från en produktionsanläggning baserade på naturresurser inte ska kopplas till statliga utgifter i samma område. Om sådana kopplingar skulle införas skulle korrigeringar behöva göras till dessa kommuner via ett nytt kommunalt utjämningssystem eller via andra statliga budgetposter, vilket sammantaget leder till en svärgenomtränglig statlig budgethantering.

Med hänsyn till att det lokala näringslivet och invånarna kan ha vissa nackdelar från rekreationssynpunkt m.m. av exempelvis ett vattenkraftverk med tillhörande uppdämda områden har emellertid kompensationstanken förts fram i samband med det ovan nämnda regelverket om bygde- och fiskeavgifter. I den genomförda översynen av bygdemedlen framgick att bygdemedlen i viss utsträckning kunde användas till företagsstöd.

Därmed avstyrks samtliga här berörda motioner.

Anslag m.m. inom utgiftsområde 19 Regional utveckling

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar de anslag och godkänner de bemyndiganden inom utgiftsområde 19 som regeringen föreslagit i budgetpropositionen. Riksdagen avslår samtidigt samtliga här aktuella motionsyrkanden.

Jämför särskilda yttrandena 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Inledning

Som nämnts inledningsvis fattar riksdagen beslut den 6 december 2006 om fördelning av utgifter på utgiftsområden för år 2007. Utgångspunkten för detta betänkande är att ramen för utgiftsområde 19 Regional utveckling är fastställd för år 2007 i enlighet med regeringens förslag.

Allmänna regionalpolitiska åtgärder (33:1)

Propositionen

Regeringens förslag till anslag för år 2007 är 1 495,8 miljoner kronor.

Anslaget disponeras av länsstyrelserna, Nutek och regeringen. Nutek disponerar även medel för beslut som fattas av regionala självstyrelseorgan och samverkansorgan.

Till anslaget finns ett bemyndigande. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2007 göra ekonomiska åtaganden som, inklusive tidigare åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 2 900 miljoner kronor under åren 2008–2015.

Medel från detta anslag anvisas enligt regeringen till följande ändamål:

- regional och central projektverksamhet,
- regionalt investeringsstöd,
- regionalt bidrag till företagsutveckling,
- sysselsättningsbidrag,
- såddfinansiering,
- ersättning för vissa kreditförluster i stödområde B,
- stöd till kommersiell service,
- viss administration, uppföljning och utvärdering,
- viss central utvecklingsverksamhet, m.m.

Från och med år 2003 kan samverkansorgan för regional utveckling bildas på länsnivå. Enligt lagen (2002:34) om samverkansorgan i länen har dessa bl.a. till särskild uppgift att svara för regionala utvecklingsfrågor. I Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Gotlands, Blekinge, Hallands och Dalarnas län har samverkansorgan processansvaret för det regionala utvecklingsarbetet. Ytterligare fyra län har anmält till regeringen att de avser att bilda samverkansorgan fr.o.m. år 2007. Skåne läns landsting och Västra Götalands läns landsting ska vidare enligt förordningen (2003:595) om regionalt utvecklingsarbete samordna arbetet med regional utveckling.

Även fortsättningsvis anser regeringen att det bör vara en uppgift för regeringen att fördela anslaget mellan län och anslagsposter och utfärda de föreskrifter som behövs.

Motionerna

I motion 2006/07:N206 (c) argumenteras mot den rådande ordningen att regeringen – i län med kommunala samverkansorgan – fördelar 60 % av medlen inom det här behandlade anslaget till länsstyrelserna. Enligt motionären bör förändringen i ansvaret för regional utveckling bejakas och medlen i sin helhet gå till de kommunala samverkansorganen. Även resurser för personal bör föras över från länsstyrelserna till de kommunala samverkansorganen.

Bemyndigandesystemet är generellt välmotiverat enligt vad som sägs i motion 2006/07:N302 (c, fp). Men när det gäller det nu aktuella anslaget inom utgiftsområde 19 har systemet fungerat mindre bra. Ett betydande osäkerhetsmoment har förts in eftersom det tänkta sambandet mellan bemyndigandenivå och anslag har spräckts. Ett projekt pågår normalt under tre år, och vanligen sker rekvisition av pengar sent i projektet. Ofta är det

inte möjligt att i varje enskilt ärende veta när pengar kommer att rekvireras. Anslagssparandet får högst uppgå till 3 %, vilket kan medföra att myndigheten saknar medel att infria de åtaganden som har gjorts i enlighet med bemyndigandesystemet. Den beskrivna situationen är otillfredsställande, menar motionärerna, och kan innebära att ett företag, som beviljats stöd för att genomföra en investering, i slutfasen inte kan få det beslutade beloppet eftersom myndigheten inte har medel inom sitt anslag som möjliggör utbetalning. Motionärerna anser att bemyndigandesystemet i den här typen av fall bör ersättas av en fast ram för myndighetens beslutsnivå, och att myndigheten får disponera eventuella anslagsöverskott i form av en reservation för att klara framtida utbetalningar. En annan möjlighet är att regeringen i samband med indragningen av ett anslagssparande säkerställer att myndigheten har möjlighet att infria sina förpliktelser.

Motionärerna bakom motion 2006/07:N337 (v) emotser att könskvoteringsmålet inom den regionala utvecklingspolitiken ska vara uppfyllt till år 2009. För att uppnå detta mål föreslås att högst 60 % av medlen inom regionalt investeringsstöd, regionalt bidrag till företagsutveckling och samskapsbidrag får tillfalla det ena könet. Om denna kvot är uppfylld kan resterande medel endast ges till det underrepresenterade könet (oftast kvinnor) eller aktivt föras över till andra regioner i syfte att där uppfylla målen, föreslår motionärerna. Kvinnliga företagare, som kan vara aktuella för stöd, påträffas bl.a. genom ett samarbete med nationella och regionala resurscentrum.

Vissa kompletterande uppgifter

Medel till regionala samverkansorgan

I län med regionala självstyrelseorgan, d.v.s. i Skåne och Västra Götalands län, samt i de äldre samverkansorganslänen Kalmar och Gotland, kan självstyrelseorganen och samverkansorganen använda 90 % av anslagsmedlen. Dessa medel kan utnyttjas för både företagsstöd och projektverksamhet. Länsstyrelserna i respektive län har således kvar 10 % av länets anslag och kan använda medlen för projektverksamhet men ej för företagsstöd.

I övriga län med kommunala samverkansorgan använder samverkansorganen medlen enbart för projektverksamhet. Regeringen har hittills bedömt att dessa kommunala samverkansorgan ska ha 40 % av länets anslag. Länsstyrelserna har i dessa län kvar ansvaret för företagsstöden och kan alltså använda medlen till både företagsstöd och projektmedel.

Bemyndigandesystemet

Bemyndigandet att göra ekonomiska åtaganden är årligt och avser det högsta belopp som utestående förpliktelser för ett visst ändamål får uppgå till, oavsett när åtagandet gjordes. Varje år behövs sålunda ett nytt bemyndigande, beräknat så att det rymmer även åtaganden som beslutats under tidigare år och ännu inte infriats. Så länge en förpliktelse är utestående

och medför ett framtida anslagsbehov ska den rymmas inom det erhållna bemyndigandet. Utrymmet för nya åtaganden är alltså förutom av bemyndigandet beroende av utestående förpliktelser vid årets början samt av infriade förpliktelser under året. De sistnämnda ska även rymmas inom anslaget.

Det aktuella bemyndigandet för anslag 33:1 innebär att bl.a. länsstyrelserna kan ta långsiktiga beslut med utbetalningar åren efter det aktuella budgetåret. För att möjliggöra en långsiktig planering anger regeringen i regleringsbrevet hur mycket som maximalt kan betalas ut årligen tre år framåt. Detta ger beslutsfattarna förutsättningar och planeringsramar för hur verksamheten ska bedrivas. Systemet är detsamma som tidigare och några förändringar är inte aviserade.

Könskvoteringsmålet

Företagsstöd lämnas i allmänhet till juridiska personer. För regionalt investeringsstöd och sysselsättningsbidrag finns dock sedan länge ett kvoteringsvillkor kopplat till arbetstillfällen. För att ett företag ska kunna beviljas något av dessa stöd gäller att minst 40 % av det antal arbetstillfällen som tillkommer till följd av stödet ska förbehållas vardera könet. Villkoret ska uppfyllas i varje enskilt fall, och för att ett undantag ska kunna ges måste länsarbetsnämnden höras. För regionalt bidrag till företagsutveckling (tidigare landsbygdsstöd) finns inget villkor, men stödet följs upp på samma sätt som regionalt investeringsstöd och sysselsättningsbidrag. I förordningen om regionalt investeringsstöd finns också en regel om att alla företag som beviljas bidrag ska uppfylla kraven på aktiva åtgärder enligt 3–13 §§ jämställdhetslagen (1991:433).

Med anledning av de nya statsstödsreglerna kommer enligt uppgift förordningarna om företagsstöd att ändras inom kort. Därmed aktualiseras även reglerna om könskvotering.

Landsbygdslån (33:2)

Propositionen

Regeringens förslag till anslag är 1 miljon kronor för år 2007.

Anslaget disponeras av Nutek och rymmer även utbetalningar av tidigare beviljade regionala utvecklingslån. Landsbygdslånet avvecklades den 1 juli 2005, och utgiftsprognosen för år 2006 uppgår till ca 1 miljon kronor. Anslagsbehovet kommer successivt att minska.

Inga motioner har väckts på detta område.

Transportbidrag (33:3)

Propositionen

Regeringens förslag till anslag för år 2007 uppgår till 358,9 miljoner kronor.

Anslaget disponeras av Nutek enligt förordningen (2000:281) om regionalt transportbidrag. Utgiftsprognosen för år 2006 uppgår till 498,8 miljoner kronor enligt uppgift i budgetpropositionen.

Det nuvarande transportbidraget är godkänt av kommissionen t.o.m. år 2006. Regeringen avser att anmäla ett nytt transportbidrag under hösten 2006 i syfte att få det godkänt för perioden 2007–2013. Anslagsnivån kan därför enligt regeringen behöva justeras under år 2007.

Motionerna

I motion 2006/07:N362 (s) understryks betydelsen av ett fungerande transportstöd för regionerna i Norrland. Motionärerna uppmanar regeringen att säkerställa att transportstödet kan godkännas som stöd till näringslivet och att det får en sådan utformning och volym att industrin får goda utvecklingsmöjligheter i norra Sverige.

I motion 2006/07:N344 (mp) framhålls att transportbidraget är viktigt ur regionalpolitiskt perspektiv. Miljöstyrningen av bidraget är dock obefintlig, anser motionärerna. För att öka incitamentet för energisnåla och miljövänliga transporter begär motionärerna att en utredning tillsätts med syfte att se över hur miljöstyrningen i transportbidraget kan öka.

Vissa kompletterande uppgifter

Regeringen har för innevarande år föreslagit på tilläggsbudget att anslaget till transportbidrag höjs med 20 miljoner kronor – till totalt 506 miljoner kronor för år 2006. Skälet är stigande transportkostnader till följd av ökade oljepriser, ökade godsvolymer och fler stödberättigade företag än beräknat.

Regeringens förslag till anslag för år 2007 är ca 150 miljoner kronor lägre än anslagsnivån (inklusive tilläggsbudget) för år 2006. Detta beror bl.a. på att regeringen kommer att föreslå ett nytt transportbidrag för kommissionens godkännande.

I december 2005 presenterade kommissionen nya riktlinjer för statligt regionalstöd för perioden 2007–2013. Ett sådant stöd kan godkännas för merkostnader för uttransport av varor som producerats i de yttersta randområdena och i de glesbefolkade områdena. Merkostnader för att transportera in råmaterial och halvfabrikat kan emellertid enligt riktlinjerna endast ges stöd i de yttersta randområdena. Bedömningen av merkostnaden bör grunda sig på det billigaste transportsättet och den kortaste vägen. Externa kostnader för miljön bör också beaktas.

Dåvarande statsrådet Ulrica Messing besvarade i augusti 2006 en fråga (fr. 2005/06:2018) från Åsa Torstensson (c) angående transportstödet. Enligt statsrådet innebär de nya riktlinjerna att stöd inte kan lämnas för intranport av råvaror och halvfabrikat till de glest befolkade delarna av norra Sverige. Av svaret framgick att stödet för att transportera in råvaror och halvfabrikat till de berörda regionerna dock har varit en naturlig del av det svenska transportstödet och att den dåvarande regeringen därför

hade inlett en diskussion om denna fråga med kommissionen. Enligt statsrådets svar hade kommissionen tidigare yttrat att transportstödet ska kunna finnas kvar.

Enligt uppgift i november 2006 beräknas det framtida transportstödet endast kunna omfatta uttransporter med hänsyn till de nya riktlinjerna för statligt regionalstöd för perioden 2007–2013. Regeringen för en dialog med kommissionen om intransporternas betydelse för företagen i norra Sverige. Även för Finland är frågan om transportstöd aktuell. Slutgiltigt besked erhålls först när en notifiering sänts till kommissionen för godkännande.

Mot bakgrund av de nämnda riktlinjerna gav den föregående regeringen Statens institut för kommunikationsanalys (SIKA) i uppdrag att beräkna transportmerkostnader avseende godstransporter för företag lokaliserade i de fyra nordligaste länen. Enligt uppdraget skulle kostnaderna delas upp per transportslag. Vidare skulle rapporten visa miljöbelastningsgraden.

SIKA redovisade i juli 2006 resultatet av sitt uppdrag i rapporten Transportkostnader för företag i norra Sverige (SIKA rapport 2006:3). Avsikten är att beräkningarna ska belysa eventuella kostnadsnackdelar för företag lokaliserade i norra Sverige. Rapporten innehåller också en övergripande diskussion runt problemen med att uppskatta ett transportbidrags eventuella miljöpåverkande effekter.

Regeringskansliet har – beträffande uttransporter – konstaterat att SIKA:s beräkningar innebär att företagen i ett antal kommuner kan ha blivit överkompenserade i förhållande till statsstödsreglerna medan andra (främst i de nordligaste kommunerna) kan ha blivit underkompenserade.

Beräkningarna i rapporten av emissioner till luft (inklusive CO₂-utsläpp) för godstransporter, indikerar att kostnaden, uttryckt i kronor per tonkilometer, är cirka tre gånger så hög för en genomsnittlig lastbilstransport jämfört med en järnvägstransport med diesellok. I denna jämförelse har dock andra negativa externa miljöeffekter som buller, intrång och vibrationer inte inkluderats i beräkningarna. Jämförelsen visar ändå att det vid en bedömning av ett transportbidrags eventuella miljöpåverkan är viktigt att analysera hur bidraget inverkar på transportarbetet för respektive trafikslag. Förutom att ett transportbidrag generellt får antas leda till ett ökat transportarbete kan det också antas ha en viss trafikslagsomfördelningseffekt.

Det kan tilläggas att transportbidrag avseende tidsperioden den 1 januari–30 juni 2007 kan sökas fram till den 1 september 2007. Den under våren 2007 planerade förordningen om transportbidrag kommer enligt uppgift från Regeringskansliet att gälla retroaktivt från januari 2007.

Glesbygdsverket (33:4)

Propositionen

Regeringens förslag till anslag för år 2007 är 27,0 miljoner kronor.

Anslaget disponeras av Glesbygdsverket, som har till uppgift att genom påverkan på olika samhällssektorer verka för goda levnadsförhållanden och utvecklingsmöjligheter för gles- och landsbygdsbefolkningen med tyngdpunkten i skogslänens inre delar samt i skärgårdsområdena.

Den tidigare regeringens bedömning (redovisad i proposition 2001/02:4 om en politik för tillväxt och livskraft i hela landet) var att Glesbygdsverkets roll inom den regionala utvecklingspolitiken borde utvecklas och tydliggöras. År 2002 gavs en särskild utredare i uppgift att genomföra en översyn av Glesbygdsverkets roll och uppdrag. Slutbetänkandet Mot en ny landsbygdspolitik (SOU 2003:29), vilket presenterades år 2003, har remissbehandlats.

Som tidigare beskrivits tillkallades i juni 2004 en kommitté med uppdrag att utarbeta en långsiktig strategi för den nationella politiken för landsbygdsutveckling. Uppdraget ska redovisas inom kort.

Inga motioner har väckts på detta område.

Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000–2006 (33:5)

Propositionen

Regeringen beräknar anslaget för år 2007 till 980 miljoner kronor.

Anslaget disponeras av länsstyrelserna i Jönköpings, Örebro, Gävleborgs, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län samt Nutek för utbetalningar från Europeiska regionala utvecklingsfonden avseende programtiden 2000–2006. Fonden delfinansierar programmen inom målen 1 och 2 (inklusive områden som får bidrag under en övergångsperiod) samt gemenskapsinitiativen Urban II och Interreg III A.

Hela ramen för regionala utvecklingsfonden för programperioden beräknas till ca 8 700 miljoner kronor för de program som redovisas och förvaltas i Sverige. Till och med april 2006 har 97 % beslutats och 71 % utbetalats av den beräknade ramen för regionala utvecklingsfonden.

Den valutakurs som ska användas vid beräkning av de finansiella ramarna för programperioden 2000–2006 styrs av förordningen (1997:710) om valutakurs vid stöd från EG:s strukturfonder. Den tidigare regeringen har genom en ändring i förordningen i december 2005 höjt den angivna valutakursen från 8:60 kr per euro till 9:00 kr. Höjningen innebär att den beräknade ramen för regionala utvecklingsfonden ökar med ca 388 miljoner kronor. Mot den bakgrunden bör ytterligare medel anvisas på anslaget under åren 2007 och 2008, sägs det i propositionen.

Det totala utfallet för år 2005 under anslaget uppgick till ca 1 306 miljoner kronor och anslagssparandet vid utgången av året uppgick till 342 miljoner kronor. Hela anslagssparandet har fått disponeras.

Till anslaget finns ett bemyndigande. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2007 kunna besluta om åtaganden som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 430 miljoner kronor under åren 2008 och 2009. Syftet är att anpassa anslaget till ett långsiktigt planerande för de beslutande myndigheterna enligt de intentioner som ligger till grund för EG:s fleråriga strukturfondsprogram.

Inga motioner har väckts på detta område.

Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013

Propositionen

Regeringen har för år 2007 beräknat anslaget till 300 miljoner kronor.

Anslaget disponeras av Nutek för utbetalningar från Europeiska regionala utvecklingsfonden avseende programperioden 2007–2013. Ramen för regionala utvecklingsfonden delfinansierar programmen inom målen Regional konkurrenskraft och sysselsättning samt Territoriellt samarbete.

Ramen för regionala utvecklingsfonden för programperioden beräknas till ca 9 579 miljoner kronor för de program som redovisas och förvaltas i Sverige. Den valutakurs som används vid beräkningen av de finansiella ramarna för programperioden 2007–2013 styrs av tidigare nämnda förordning om valutakurs vid stöd från EG:s strukturfonder. Regeringen anser att valutakursen löpande måste analyseras och vid behov revideras för att inte differensen ska bli för stor mellan den verkliga kursen och den valutakurs som fastställts i förordningen.

Inbetalningarna från kommissionen till Sverige sker initialt genom ett förskott, som omfattar 5 % av den totala ramen för regionala utvecklingsfonden, fördelat på 2 % år 2007 och 3 % år 2008. Sverige måste sedan redovisa faktiska utbetalningar för projekten för att få ytterligare strukturfondsmedel.

Till anslaget finns ett bemyndigande. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2007 få besluta om åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 3 000 miljoner kronor under åren 2008–2014. Syftet är att anpassa anslaget till ett långsiktigt planerande för de beslutande myndigheterna enligt de intentioner som ligger till grund för EG:s fleråriga strukturfondsprogram.

Inga motioner har väckts på detta område.

Förlängt omställningsstöd

Motionen

I motion 2006/07:N311 begär Vänsterpartiet ytterligare resurser, 75 miljoner kronor, till ett förlängt omställningsstöd i samband med den pågående omlokaliseringen av myndigheter till regioner som drabbats särskilt hårt av försvarsomställningen.

Vissa kompletterande uppgifter

För år 2005 var 200 miljoner kronor budgeterade på anslaget (33:6) Insatser med anledning av försvarsomställningen. Utfallet var dock att drygt 95 miljoner kronor hade utnyttjats och ca 105 miljoner kronor fanns kvar. Enligt anslagsförordningen (1996:1189) ska en prövning av innevarande års anslagssparande göras årligen. I mitten av december 2005 beslutade regeringen att ca 105 miljoner kronor skulle kvarstå som anslagssparande.

För år 2006 hade 300 miljoner kronor budgeterats på nämnda anslag. Enligt prognosen för utfallet år 2006 kommer 105,3 miljoner kronor att utnyttjas under anslaget (budgetpropositionen utg.omr. 19 s. 16). Detta innebär att totalt ca 300 miljoner kronor finns på det här aktuella anslaget. Enligt uppgift kommer regeringen att fatta beslut om anslagssparande för detta äldreanslag i samband med regleringsbrevet för år 2007, dvs. i mitten av december 2006.

Enligt kommittédirektiven (dir. 2005:106, tilläggsdir. 2005:148) om vissa åtgärder vid genomförandet av omlokalisering av statlig verksamhet ska utredaren (särskild utredare: Gert Persson) lämna delrapporter om sin verksamhet i slutet av december 2006 och 2007 samt slutrapport senast den 1 mars 2009. Utredaren ska också lämna förslag till budget som underlag för en årsvis kostnadsfördelning för åren 2006–2008.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till de av regeringen framlagda förslagen till anslag m.m. för utgiftsområde 19 Regional utveckling.

Såvitt gäller utgiftsramen för utgiftsområdet har Socialdemokraterna i motion 2006/07:Fi244 och Vänsterpartiet i motion 2006/07:Fi245 yrkat på andra belopp än det som regeringen föreslagit. Hur ramen ska fördelas på anslag framgår dock inte av motion 2006/07:Fi244 (s), då motionärerna inte har presenterat något budgetförslag. De i motionstexten angivna satsningarna överstiger vida utökningen av ramen. Därför går förslagen i texten inte att bedöma utöver att det kan konstateras att förslagen överskrider ramen.

Näringsutskottet har i ett yttrande till finansutskottet (yttr. 2006/07:NU1y) tillstyrkt regeringens förslag till ramar och avstyrkt de berörda yrkandena i nämnda motioner. Av yttrandet framgår att företrädarna i

näringsutskottet för Socialdemokraterna och Vänsterpartiet reserverar sig till förmån för de egna förslagen till utgiftsram när det gäller utgiftsområde 19.

Finansutskottet har nyligen tillstyrkt regeringens förslag till ram för utgiftsområde 19 (bet. 2006/07:FiU1). Riksdagen beslutar den 6 december om fördelning av utgifter på utgiftsområden för år 2007. Av reservationer till nämnda betänkande framgår att företrädarna för Socialdemokraterna och Vänsterpartiet vidhåller sina förslag till ram för utgiftsområde 19.

Utskottet behandlar i det följande de olika motionsyrkanden som tagits upp i anslutning till redovisningen av förslagen till anslag.

När det gäller bemyndigandesystemet har utskottet flera gånger, senast i betänkande 2005/06:NU2, avstyrkt likartade yrkanden om förändringar i bemyndigandesystemet för anslaget 33:1. Utskottets uppfattning motiverades med att det nuvarande systemet i jämförelse med det tidigare innebär en effektivisering. Myndigheterna motiveras att göra en långsiktig planering av medelsanvändningen samtidigt som stora anslagssparanden undviks, anförde utskottet. Utskottet har inte ändrat uppfattning i frågan och avstyrker motionsyrkandena.

I motion 2006/07:N206 (c) begärs att medlen inom anslaget (33:1) Allmänna regionalpolitiska åtgärder fördelas på ett annat sätt mellan länsstyrelser och kommunala samverkansorgan än den fördelning som för närvarande gäller. Utskottet erinrar om att det även fortsättningsvis bör vara en uppgift för regeringen att fördela anslaget mellan län och anslagsposter och utfärda de föreskrifter som behövs.

Könskvoteringsmålet inom den regionala utvecklingspolitiken kommer inom kort att aktualiseras inom Regeringskansliet i och med att förordningarna om företagsstöd kommer att ändras. Utskottet har inte tilltro till det förslag som lagts fram i motion 2006/07:N337 (v) och avstyrker motionen.

I motion 2006/07:N362 (s) tas transportstödet upp. Motionsönskemålet om säkerställande av ett fungerande transportstöd har utskottet sympati för. Det är också känt att regeringen har fört en dialog med kommissionen om ett transportstöd som inbegriper såväl in- som uttransporter från transportbidragsområdena. Det senaste beskedet från kommissionen är emellertid att den del av stödet som rör intransporter inte är förenlig med riktlinjerna för statligt regionalstöd för perioden 2007–2013. Utskottet förutsätter att ansträngningarna fortsätter att få till stånd ett fungerande transportstöd samt att nivån på anslaget för transportbidrag justeras vid behov under år 2007. Som kommentar till motion 2006/07:N344 (mp) kan konstateras att riktlinjerna innebär att externa kostnader för miljön bör beaktas.

När det gäller det i motion 2006/07:N311 (v) begärda nya anslaget för förlängt omställningsstöd vill utskottet erinra om att det finns ett anslagssparande på ett s.k. äldreanslag för insatser med anledning av försvarsomställningen. Enligt utskottets uppfattning bör regeringen bedöma i vilken

utsträckning anslagssparandet ska utnyttjas i det kvarvarande omställningsarbetet. Som redovisats i det föregående kommer omställningsarbetet att pågå under ytterligare ett par år.

Med det anförda tillstyrker utskottet de av regeringen föreslagna anslagen för budgetåret 2007 för utgiftsområde 19. Likaså tillstyrks övriga förslag till riksdagsbeslut som läggs fram i anslutning till anslagen. Samtliga här upptagna motionsyrkanden avstyrks.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Inriktning av den regionala utvecklingspolitiken, punkt 1 – motiveringen (s)

av Thomas Östros (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Berit Högman (s) och Karin Åström (s).

Ställningstagande

Vi anser att det är positivt att den regionala utvecklingspolitiken är inriktad på att skapa tillväxt, en hållbar utveckling och en god service för kvinnor och män i alla delar av landet.

Det finns en medvetenhet om att tillväxtförutsättningarna skiljer sig åt i olika regioner, men enligt vår uppfattning har såväl staten som regioner och kommuner ett ansvar för utvecklingen. Företrädare för regionerna bör i stor utsträckning få ansvaret i fråga om utvecklingsmedel och struktur-fondsmedel. Slutresultaten av de stora utredningsarbeten som pågår när det gäller regionernas organisering respektive landsbygdsfrågorna kommer att vara av mycket stor betydelse för det regionala arbetet i framtiden.

En tillväxtpolitik som anpassas till de olika regionerna är en förutsättning för regional konkurrenskraft. En av de främsta utmaningarna för de regionala tillväxtprogrammen är att stärka sektorssamordningen mellan nationell och regional nivå och inom den nationella nivån. Regeringen har i budgetpropositionen meddelat att den avser att se över hur en bättre användning av resurser kan möjliggöras inom de regionala tillväxtprogrammen.

Det aviseras av regeringen att politiken kommer att få tydligare fokus på tillväxt. Vi anser dock att regeringens politik leder till sämre förutsättningar. Minskade forskningsmedel till småföretag, minskat stöd till exportrådgivare och höjda arbetsgivaravgifter försämrar förutsättningarna väsentligt för landets småföretag.

Yrkandet i motion 2006/07:C252 (s) om att alla ska ha rätt till god tillgång till service i hela landet kan jämföras med att ett av målen för den regionala utvecklingspolitiken är en god servicenivå för kvinnor och män i alla delar av landet. Vi är positiva till att många olika insatser för att stärka servicen på landsbygd och i glesbygd även fortsättningsvis görs för att uppnå målet. I den mån motionärerna menar att en laglig rätt till service bör införas har vi samma uppfattning som utskottet tidigare uttryckt (bet. 2004/05:NU2 s. 26), dvs. att det inte är aktuellt att i lag lägga fast en viss servicenivå i hela landet, vilken skulle gälla under alla betingelser.

Till skillnad från uppfattningen i motion 2006/07:N208 (c) anser vi att uppnående av mål inom den regionala utvecklingspolitiken via styrning av statliga bolag med uttryckliga och detaljerade ägardirektiv inte är en aktuell fråga. Vi vill betona att målen för exempelvis Systembolaget AB och Posten AB inkluderar att ge en god service till kunderna i hela landet samtidigt som verksamheten ska bedrivas ekonomiskt effektivt. Agerandet av flera statliga bolag och verk i samband med försvarsbeslutet har visat att de kan ta regionalpolitiskt ansvar. Olika frågor rörande statliga företag kommer enligt nuvarande planer att tas upp av utskottet i början av år 2007 med anledning av regeringens skrivelse (skr. 2005/06:120) med 2006 års redogörelse för företag med statligt ägande.

Övriga motionsönskemål som tar upp olika servicefrågor, bl.a. om betydelsen av att lanthandeln finns kvar, uppfattar vi såsom i linje med de ansträngningar som pågår. Något särskilt uttalande av riksdagen är inte påkallat.

När det gäller stödområdesindelningen har den nya kartan för nationella stödområden anmälts till kommissionen. Vi vill betona vikten av att systemet med stödområden är stabilt, och vi har förtroende för regeringens metodik att utse stödområden. Kravet i motion 2006/07:N227 (s) avvisas därför.

Frågan om huruvida sportverksamheter kan prövas inom lokala och regionala tillväxtstrategier anser vi bör tas upp på den berörda nivån, dvs. lokal och regional nivå.

Utskottet har tidigare pekat på att det är värdefullt att den regionala utvecklingspolitiken kan följas upp på ett mer systematiskt sätt och avläsas genom indikatorer (bet. 2003/04:NU2 s. 22), vilket också Riksrevisionen erinrat om i sin rapport Regionala stöd – styrs de mot ökad tillväxt? (RiR 2005:6). Med hänsyn till vikten av ett systematiskt arbete med redovisning och bedömning av resultat konstaterar vi att regeringen avser att noga analysera utvärderingar på detta område och göra en översyn av hela den regionala utvecklingspolitiken. Till skillnad från uppfattningen i motion 2006/07:N217 (s) menar vi att kommersiell service, såsom stöd till lanthandeln, ingår i den regionala utvecklingspolitiken som helhet och inte bör ses över separat.

Med hänvisning till vad som anförts anser vi att riksdagen bör avslå samtliga här behandlade motionsyrkanden.

2. Inriktning av den regionala utvecklingspolitiken, punkt 1 (v)

av Kent Persson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:N309 yrkande 3 och avslår motionerna 2006/07:C252 yrkande 5, 2006/07:N208, 2006/07:N217, 2006/07:N227, 2006/07:N242, 2006/07:N306 och 2006/07:N341.

Ställningstagande

Min syn på den regionala utvecklingspolitiken motsvarar i stort sett den inriktning som politiken hade under föregående år. På några områden anser jag dock att politiken måste utvecklas, bl.a. i fråga om kommersiell service. Jag vill särskilt peka på betydelsen av att lanthandeln inte försvinner, eftersom den är en viktig närservice för över två miljoner människor.

Återförande av vattenkraftsmedel och omställningsarbete för berörd personal i samband med omlokalisering av statliga myndigheter behandlas senare i framställningen. I detta sammanhang tar jag endast upp den kommersiella servicen.

Anledningarna till att lanthandeln upphör på många orter är flera; bl.a. utökar lågprishandeln ständigt sina domäner och konsumenterna ser främst till priset. Sammantaget klarar inte lanthandeln konkurrensen. Den pågående utvecklingen är oacceptabel eftersom den missgynnar landsbygden. Förändringar krävs för att göra boende på landsbygden till ett positivt alternativ och främja inflyttning av människor och start av företag.

För att ta till vara de resurser som finns inom dagligvaruförsörjningen anser jag att fler aktörer måste samarbeta. Det är önskvärt med en breddad samverkan mellan kommersiell service och offentlig service på landsbygden. Projektet Affär på landet har slagit väl ut men måste också långsiktigt utvärderas. Regeringen bör – vid sidan av åtgärder på konkurrensområdet – ta fram nya åtgärder för att stärka lanthandeln.

Riksdagen bör genom ett uttalande ställa sig bakom vad jag här har anfört. Därmed tillstyrks motion 2006/07:N309 (v) i aktuell del. Övriga motioner avstyrks i aktuella delar i den mån de inte tillgodoses genom detta ställningstagande.

3. Återförande av vattenkraftsmedel, punkt 4 (v)

av Kent Persson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 3. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:N213 och bifaller delvis motionerna 2006/07:N205 och 2006/07:N241 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Flera regioner som har vattenkraft av betydelse inom sina gränser sviktar i dag under betydande ekonomiska problem, ofta i samband med utflyttning av företag och personer. För att stoppa och på sikt vända denna utveckling behöver dessa regioner särskilda insatser för att kunna utvecklas. I dessa regioner kan det även vara svårt att få medel för investeringar och riskkapital.

Såsom framgår av här upptagna motioner är det hög tid att vattenfallskommunerna får en rimlig ersättning för de ingrepp och den exploatering som utbyggnaden inneburit. Bygdemedlen kan inte tas till intäkt för att underlåta att utreda en modell för återförande av vattenkraftsmedel till regional och lokal nivå.

Jag instämmer i den uppfattning som redovisats i motion 2006/07:N213 (v) om att regeringen bör ta fram förslag på hur en del av de värden som vattenkraften genererar ska kunna återföras till de vattenkraftsproducerande regionerna. Regeringen bör därefter återkomma till riksdagen i frågan. Motion 2006/07:N213 (v) tillstyrks således.

Med ett beslut i riksdagen i enlighet med detta ställningstagande tillgodoses i väsentlig mån förslagen i övriga behandlade motioner, vilka tillstyrks delvis.

Särskilda yttranden

1. Anslag m.m. inom utgiftsområde 19 Regional utveckling, punkt 5 (s)

Thomas Östros (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Berit Högman (s) och Karin Åström (s) anför:

Vi socialdemokrater har i partimotion 2006/07:Fi244 Alla ska med gett vår syn på inriktningen av politiken. Våra förslag syftar till att utveckla hela Sverige och ge alla som bor här del av den goda ekonomiska utveckling som politiken under tidigare mandatperioder lagt grunden för.

Det rekordstora antalet nya jobb och den snabba minskningen av arbetslösheten som sker just nu är ett styrketecken för den socialdemokratiska välfärdsmodell som den nya regeringens politik syftar till att försämrå. Denna socialdemokratiska välfärdsmodell visar på att en hög sysselsättning kan förenas med rimliga nivåer och avgifter i a-kassan. God ekonomisk utveckling kan understödjas av bra sociala försäkringar. Sverige är ett framstående land i sin utvecklingstakt och modernitet just därför att vi har haft en välfärd som syftar till att skapa trygghet och rättvisa.

Vi vill bygga vidare på den generella välfärdspolitiken och inte förstöra de system som gör att långtidssjuka och arbetslösa slipper hamna i permanent underläge och fattigdom. Vi motsätter oss de försämringar som slår hårt och brutalt mot de människor som redan hamnat i svårigheter. Vi har en sammanhållen politik för ett sammanhållet Sverige.

Den regionala utvecklingspolitiken syftar till att skapa en hållbar tillväxt i hela landet. Målet för den regionala utvecklingspolitiken är sedan år 2002 väl fungerande och hållbara lokala arbetsmarknadsregioner med en god servicenivå i alla delar av landet. Den samlade nationella tillväxten utgörs av summan av den tillväxt som skapas lokalt och regionalt.

En bra livsmiljö med ett brett utbud av social service, utbildning och kultur höjer allas livskvalitet och stärker regionernas attraktions- och tillväxtkraft. Vi vill att den nationella nivån, tillsammans med företrädare för regionerna, utformar en strategi för att utveckla regionernas, storstadsregionernas och landsbygdens möjligheter.

Vi vill att hela Sverige ska leva. För oss är det självklart att kommuner och landsting med bättre förutsättningar ska dela med sig för att hjälpa människor i andra delar av landet med sämre förutsättningar att få en bra välfärd. Satsningarna på bredband i alla delar av landet ska därför fullföljas. Vi vill stimulera en levande landsbygd, grön teknik och en växande besöksnäring. Tusentals jobb kan skapas genom det utökade landsbygdsprogrammet och EU:s strukturfonder.

Transportbidraget ska kompensera för kostnadsnackdelar till följd av långa transportavstånd och stimulera till höjd förädlingsgrad i transportbidragsområdets näringsliv. Stödets utformning har bidragit till att det träff-

säkert och utan störningar i konkurrenshänseende kunnat bidra till industriell verksamhet i landets norra delar till gagn för stabila och varaktiga arbetstillfällen. (Ett bra exempel är Volvo Lastvagnar i Umeå.) Nuteks uppföljning visar på en god utveckling för företag som fått transportbidrag. Samtidigt kan påpekas att en strikt indelning i kommuner och inte i orter i vissa fall kan missgynna företag. I Jämtlands län tillhör exempelvis den nordligast belägna kommunen Strömsund bidragszon fem medan länets övriga sju kommuner tillhör zon tre. Företag i vissa orter inom zon tre ligger betydligt längre bort från Östersund än orter i Strömsunds kommun.

I den nu gällande och av den socialdemokratiska regeringen föreslagna budgeten för år 2006 finns det 506 miljoner kronor avsatta för transportbidraget. Enligt den borgerliga regeringens förslag för år 2007 ska anslaget upptas till 359 miljoner kronor, vilket är en alldeles för låg nivå. Enligt vår åsikt kommer detta att få negativa konsekvenser för näringslivet och de regioner som transportbidraget är avsett för. Vi vill i likhet med uppfattningen i motion 2006/07:N362 (s) framhålla behovet av ett bibehållet transportstöd med tillräcklig volym.

Majoriteten i riksdagen bestående av Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna avser att fastställa andra ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten och göra en annan beräkning av statens inkomster avseende år 2007 än vad som skulle bli fallet med våra förslag. Samtidigt fastställs utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för åren 2007 och 2008.

När riksdagens majoritet genom rambeslutet väljer en annan inriktning av politiken än den vi förespråkar deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelningen inom utgiftsområde 19 Regional utveckling.

Om vårt förslag till ramar hade vunnit gehör hade vi gjort en fördelning av anslagen till utgiftsområde 19 på basis av den inriktning vi föreslår i vår partimotion. Vårt budgetalternativ bör dock ses som en helhet där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra.

2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 19 Regional utveckling, punkt 5 (v)

Kent Persson (v) anför:

Vänsterpartiet presenterar i budgetmotionen 2006/07:Fi245 en politik för jobb, rättvisa, jämställdhet och energiomställning. Vårt budgetalternativ för full sysselsättning påverkar olika delar av statsbudgeten. Ett omfattande jobbpaket presenteras, liksom ett flertal reformer för ökad välfärd, rättvisa och miljöomställning.

Vårt budgetalternativ avvisar regeringens politik som bygger på skattesänkningar vilka gynnar de redan gynnade. Vi avvisar de kraftiga försämringar som regeringen föreslår, särskilt på arbetsmarknadspolitikens område, i syfte att försvaga de fackliga organisationerna och därmed löntagarnas ställning.

En majoritet av riksdagens ledamöter, representerande Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna avser att fastställa andra ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten än vad Vänsterpartiet föreslår. Regeringen gör även en annan beräkning av statens inkomster avseende år 2007 än vad som skulle bli fallet med våra förslag. Ett tak för statens utgifter inklusive pensionssystemet fastställs för åren 2007 och 2008.

När riksdagens majoritet fattar rambeslut om en annan inriktning av den ekonomiska politiken än den som Vänsterpartiet presenterat, deltar jag inte i beslutet om fördelning av anslag inom utgiftsområde 19 och presenterar inget formellt motförslag till utskottsbehandling.

Vi redovisar här den fördelning av anslagen inom utgiftsområde 19 som vi hade velat se, och som presenteras i motion 2006/07:N311 (v). Vänsterpartiet har varit pådrivande för att de regioner som drabbas särskilt hårt av försvarsomställningsbeslutet skulle få ersättningsjobb genom omlokalisering av statliga myndigheter. Vänsterpartiet har föreslagit en förlängning av omställningsprogrammet och att nya medel skulle tillföras för år 2007 med 75 miljoner.

Vänsterpartiet har även avvisat regeringens förslag att avskaffa det regionalt förhöjda grundavdraget för år 2007 och föreslagit att det skulle vara kvar även under år 2007, i avvaktan på att beslut om ytterligare nedsatt elskatt för vissa län och kommuner kan träda i kraft år 2008.

3. Anslag m.m. inom utgiftsområde 19 Regional utveckling, punkt 5 (mp)

Per Bolund (mp) anför:

Miljöpartiet har presenterat sitt förslag till ekonomisk politik och budgetpolitik i budgetmotion 2006/07:Fi246, skattemotion 2006/07:Fi223 och tillhörande kommittémotioner.

Utgångspunkten för partiets förslag är de stora utmaningar som Sverige står inför. Vi måste ta vårt ansvar för att avstyra hotet mot vårt gemensamma klimat och se till att nya jobb kan skapas och att förutsättningar för att nya företag kan växa fram är goda. Vidare måste vi se till att förbättra levnadsvillkoren för de individer som har det sämst ställt.

Klimathotet ställer stora krav på fortsatt omställning nationellt i Sverige och globalt. Genom investeringar i ny teknik, satsningar på biobränslen och miljöbilar, satsningar på ett nationellt biogasprogram, ökade investeringar i järnväg, sänkt moms för bränslet E 85 och fortsatt skatteväxling som vi föreslår skapas drivkrafter för och möjligheter att möta klimatutmaningen.

Miljöpartiets budgetförslag syftar också till att frigöra individens kreativitet och kraft. Då öppnas möjligheter för entreprenörer som kan skapa nya företag och nya jobb. Sveriges små och medelstora företag har goda förutsättningar att växa och utvecklas. Inte minst företag som producerar och tillhandahåller lösningar som leder till långsiktiga förbättringar på klimat-, miljö- och energiområdet växer i dag så att det knakar. Denna positiva kraft måste bejakas. Vi måste laga så att dessa företag skapar förutsättningar för en ansvarsfull och långsiktigt hållbar utveckling. Då klarar vi också ekonomin och skapar förutsättningar för ekonomisk utveckling.

Miljöpartiet tar i budgetförslaget fasta på att förändring också skapar spänningar. I ett modernt samhälle där det sker snabba förändringar av ekonomin riskerar människor att komma i kläm. Människor som känner sig trängda och hotade och inte har tillit till samhället riskerar att skapa spänningar som motverkar förmågan till långsiktig förändring. Miljöpartiet menar därför att det är viktigt att värna lika rättigheter för alla och ge människor den hjälp och det stöd som de behöver för att kunna komma vidare i livet. Därför avvisas också regeringens budgetförslag med dess negativa konsekvenser för dem som har det sämst ställt.

Regeringens partier, Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna, har i finansutskottet ställt sig bakom regeringens budgetproposition och de utgiftsramar och beräkningar av inkomster som föreslås där. Genom det beslutet har de också avstyrkt Miljöpartiets förslag till utgiftsramar och beräkningar av inkomster och därmed förutsättningarna för vårt budgetförslag. Av den anledningen deltar jag inte i beslutet om anslag inom det nu aktuella utgiftsområdet.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2006/07:1 Budgetpropositionen för 2007 utgiftsområde 19:

1. Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m. (avsnitt 2.1 och 4.13).
2. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 33:1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder göra ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 900 000 000 kronor under 2008–2015 (avsnitt 4.14.1).
3. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 33:5 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000–2006 göra ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 430 000 000 kronor under 2008–2009 (avsnitt 4.14.5).
4. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 33:6 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013 göra ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 3 000 000 000 kronor under 2008–2014 (avsnitt 4.14.6).
5. Regeringen föreslår att riksdagen för budgetåret 2007 anvisar anslagen under utgiftsområde 19 Regional utveckling i enlighet med uppställning under avsnitt 1 i propositionen.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006

2006/07:C252 av Christina Axelsson m.fl. (s):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att alla ska ha rätt till god tillgång till samhällsservice, varor och tjänster i hela landet.

2006/07:N205 av Birgitta Sellén och Kenneth Johansson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att låta utreda ett system för återförande av pengar från vattenkraftsproduktionen till kommuner och regioner där produktionen sker.

2006/07:N206 av Kenneth Johansson (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att samtliga medel för allmänna regionalpolitiska åtgärder av regeringen ska tilldelas de kommunala samverkansorganen i län där sådana finns.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att resurser för tjänster som i dag finns på länsstyrelserna för att genomföra den regionala utvecklingspolitiken inklusive hantering av regionala projektmedel och företagsstöd samt för internationella frågor m.m. förs över till de kommunala samverkansorganen.

2006/07:N208 av Kenneth Johansson och Anders Åkesson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om åtgärder för att stärka servicen på landsbygden.

2006/07:N210 av Birgitta Sellén (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att riva upp beslutet om att skära ned strukturfondskontoren till åtta stycken.

2006/07:N213 av Gunilla Wahlén m.fl. (v):

Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om hur en del av de värden som vattenkraften genererar ska kunna återföras till de vattenkraftsproducerande regionerna.

2006/07:N217 av Carina Hägg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om en översyn av stödet till lanthandeln.

2006/07:N226 av Jasenko Omanovic och Eva Sonidsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om EU:s strukturfonder.

2006/07:N227 av Eva Sonidsson och Jasenko Omanovic (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om stödområdesindelning.

2006/07:N241 av Stefan Tornberg m.fl. (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om kompensation för de stora miljöingreppen och de följder i övrigt som uppstått av vattenkraftsutbyggnaden.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en utredning av vilka lärdomar Sverige kan dra av de norska och kanadensiska systemen för att låta en del av de värden som vattenkraften genererar bli kvar i de regioner där kraftverken finns.

2006/07:N242 av Jörgen Johansson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tydliggöra samhällets ansvar för basal service.

2006/07:N256 av Christina Oskarsson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om användandet av strukturfonder och statliga medel för regional tillväxt.

2006/07:N302 av Birgitta Sellén och Solveig Hellquist (c, fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör se över bemyndigandesystemet när det gäller anslaget 33:1.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över möjligheterna att införa ett budgetsystem som inte riskerar att försvåra myndigheternas möjligheter att effektivt stödja företag inom ramen för det regionalpolitiska stödsystemet.

2006/07:N306 av Ulrika Carlsson i Skövde och Staffan Danielsson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att prioritera stöd till lanthandeln som en viktig förutsättning för service på landsbygden.

2006/07:N309 av Gunilla Wahlén m.fl. (v):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att på flera sätt bidra till att lanthandeln inte försvinner som en viktig närservice för över två miljoner människor.

2006/07:N311 av Lars Ohly m.fl. (v):

Riksdagen anvisar med ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 19 Regional utveckling enligt uppställning i motionen.

2006/07:N336 av Solveig Hellquist (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bibehålla den nuvarande decentraliserade organisationen av strukturfondsverksamheten.

2006/07:N337 av Gunilla Wahlén m.fl. (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att insatser för att företagsstöden regionalt utvecklingsbidrag, landsbygdsstöd och sysselsättningsbidrag ska fördelas med högst 60 % till det överrepresenterade könet.

2006/07:N339 av Ann-Kristine Johansson och Lars U Granberg (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om socialfonden.

2006/07:N341 av Ann-Kristine Johansson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om idrotten och sporten som lokal och regional tillväxtkraft.

2006/07:N344 av Per Bolund m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en översyn bör ske av transportbidraget med syfte att öka incitamentet för energisnåla och miljövänliga transporter och därmed öka miljöstyrningen av stödet.

2006/07:N361 av Ameer Sachet m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om omvandling av strukturfondsstöd till riskkapital.

2006/07:N362 av Karl Gustav Abramsson och Gunnar Sandberg (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av bibehålllet transportstöd och därtill med tillräckliga volymer.

BILAGA 2

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för år 2007 under utgiftsområde 19 Regional utveckling

Belopp i 1 000-tal kronor					
Politikområde	Anslagstyp	Regeringens förslag	Avvikelser i förhållande till re- geringens förslag		
Anslag			(s)	(v)	(mp)
33	Regional utvecklingspolitik				
33:1	Allmänna regionalpolitiska åtgärder	1 495 837			
33:2	Landsbygdsån	1 000			
33:3	Transportbidrag	358 864			
33:4	Glesbygdsverket	26 988			
33:5	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000–2006	980 000			
33:6	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013	300 000			
33:7	Förlångt omställningsstöd*			+75 000	
Summa		3 162 689	+237 000	+75 000	

* = Förslag om nytt anslag

BILAGA 3

Utskottets förslag till beslut om anslag för år 2007 under utgiftsområde 19 Regional utveckling

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag till anslagsfördelning. Företrädarna för (s), (v) och (mp) har avstått från att delta i beslutet om anslag (se särskilda yttranden 1–3).

Belopp i 1 000-tal kronor

Politikområde		Utskottets förslag
Anslag		
33	Regional utvecklingspolitik	
33:1	Allmänna regionalpolitiska åtgärder	1 495 837
33:2	Landsbygdsån	1 000
33:3	Transportbidrag	358 864
33:4	Glesbygdsverket	26 988
33:5	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000–2006	980 000
33:6	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013	300 000
Summa		3 162 689

BILAGA 4

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m.

Härigenom föreskrivs att lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m.¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Regeringen får överlåta till en övervakningskommitté att fullgöra förvaltningsuppgifter i den omfattning som framgår av ett *fastställt samlat programdokument*, ett *fastställt operativt program* eller ett *fastställt program för gemenskapsinitiativ*. Uppgifter som får överlåtas får innefatta myndighetsutövning.

Övervakningskommittéerna skall vara inrättade i enlighet med artikel 35 i rådets förordning (EG) nr 1260/1999 av den 21 juni 1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna vad gäller samordningen av de olika strukturfondernas verksamhet dels inbördes, dels med Europeiska investeringsbanken och andra befintliga finansieringsorgans verksamhet.

Överlåtelse enligt första stycket

Föreslagen lydelse

Regeringen får överlåta till en övervakningskommitté att fullgöra förvaltningsuppgifter i den omfattning som framgår av ett fastställt operativt program. Uppgifter som får överlåtas får innefatta myndighetsutövning.

Övervakningskommittéerna skall vara inrättade i enlighet med artikel 63 i rådets förordning (EG) nr 1083/2006 av den 11 juli 2006 om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt om upphävande av förordningen (EG) nr 1260/1999.

Överlåtelse enligt första stycket.

¹ Senaste lydelse 2001:586.

får även ske till en styrkommitté, vilken inrättats för genomförande av ett *program för gemenskapsinitiativ för att öka gränsregionalt samarbete*, eller till ett organ i ett annat medlemsland inom EU vilket *i ett program för gemenskapsinitiativ har utsetts att vara förvaltningsmyndighet eller utbetalande myndighet för det programmet i enlighet med artikel 9 i rådets förordning (EG) nr 1260/1999 av den 21 juni 1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna*.

får även ske till en styrkommitté, vilken inrättats för genomförande av ett *fastställt operativt program för europeiskt territoriellt samarbete*, eller till ett organ i ett annat medlemsland inom EU vilket *enligt ett fastställt operativt program för europeiskt territoriellt samarbete skall vara förvaltningsmyndighet eller attesterande myndighet för det programmet i enlighet med artikel 59 i rådets förordning (EG) nr 1083/2006 av den 11 juli 2006 om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt om upphävande av förordning (EG) nr 1260/1999 och artikel 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1080/2006 av den 5 juli 2006 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och om upphävande av förordning (EG) nr 1783/1999*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.

BILAGA 5

Utskottets lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m.

Härigenom föreskrivs att lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m.¹ skall ha följande lydelse.

*Regeringens förslag**Utskottets förslag*

Regeringen får överlåta till en övervakningskommitté att fullgöra förvaltningsuppgifter i den omfattning som framgår av ett fastställt operativt program. Uppgifter som får överlåtas får innefatta myndighetsutövning.

Övervakningskommittéerna skall vara inrättade i enlighet med artikel 63 i rådets förordning (EG) nr 1083/2006 av den 11 juli 2006 om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt om upphävande av förordningen (EG) nr 1260/1999.

Överlåtelse enligt första stycket får även ske till en styrkommitté, vilken inrättats för genomförande av ett fastställt operativt program för europeiskt territoriellt samarbete, eller till ett organ i ett annat medlemsland inom EU vilket enligt ett fastställt operativt program för europeiskt territoriellt samarbete skall vara förvaltningsmyndighet eller attesterande myndighet för det programmet i enlighet med artikel 59 i rådets förordning (EG) nr 1083/2006 av den 11 juli 2006 om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt om upphävande av förordning (EG) nr 1260/1999 och artikel 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1080/2006 av den 5 juli 2006 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och om upphävande av förordning (EG) nr 1783/1999.

Överlåtelse enligt första stycket får även ske till en styrkommitté, vilken inrättats för genomförande av ett fastställt operativt program för europeiskt territoriellt samarbete, eller till ett organ i ett annat medlemsland inom EU vilket enligt ett fastställt operativt program för europeiskt territoriellt samarbete skall vara förvaltningsmyndighet eller attesterande myndighet för det programmet i enlighet med artikel 59 i rådets förordning (EG) nr 1083/2006 av den 11 juli 2006 om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt om upphävande av förordning (EG) nr 1260/1999 och artikel 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1080/2006 av den 5 juli 2006 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och om upphävande av förordning (EG) nr 1783/1999.

¹ Senaste lydelse 2001:586.

Denna lag träder i kraft den 1 *januari* 2007.

Denna lag träder i kraft den 1 *februari* 2007.